

Maire Sonck

Kartoitus varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuudesta

Opinnäytetyö

Sosionomi

Sosiaalialan koulutusohjelma

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkintonimike	Aika
Maire Sonck	Sosionomi (AMK)	2021
Opinnäytetyön nimi		
Kartoitus varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuudesta		37 sivua 3 liitesivua
Toimeksiantaja		
Kotkan Kaupunki		
Ohjaaja		
Lehtori Harri Mäkinen Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen kehittäjä Pia Eskola		
Tiivistelmä		
Opinnäytetyön tavoitteena ja tarkoituksena oli kartoittaa uuden sosiaalialan palvelun, varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuutta, hyötyä ja tunnettavuutta. Opinnäytetyö on ajan-kohtainen, sillä Kotkan kaupungissa kuraattori on aloittanut työskentelyt varhaiskasvatuk- sen parissa syksyllä 2019. Suomessa vain pieni osa työskentelee varhaiskasvatuksen ku- raattorin nimikkeellä. Palvelun tuoreuden ja vähäisen tutkimusaineiston pohjalta minulla he- räsi kiinnostus tehdä opinnäytetyö, jossa kartoitetaan kuraattorin tarpeellisuutta sekä hu- mattuja hyötyjä varhaiskasvatuksen parissa. Lähestyin opinnäytetyötä laadullisella eli kvali- tatiivisella tutkimuksella, sillä tarkoituksena oli ymmärtää ja kerätä tietoa sekä kokemuksia varhaiskasvatuksen kuraattorista. Opinnäytetyön kohde on uusi, jonka puitteissa ei ennak- koon johtopäätöksiä tai mahdollista hypoteesia kyetty muodostamaan. Aiheesta ei juuri- kaan aikaisempaa tutkimusaineistoa ole, joten näiden johdosta kartoitus varhaiskasvatuk- sen kuraattorin tarpeellisuudesta ja koetuista hyödyistä on ajankohtainen. Tavoitteiden saavuttamiseksi aineisto kerättiin haastattelemalla Kotkan kaupungin varhais- kasvatuksen kuraattoria ja teettämällä kyselytutkimus Kotkan kaupungin kunnallisen päivä- kodin varhaiskasvatuksen opettajilla. Aineistossa selvitettiin vastanneiden kokemuksia var- haiskasvatuksen kuraattorin tarjoamista palveluista. Haasteena tutkimukselle oli vähäinen materiaali varhaiskasvatuksen kuraattorista, palvelun tuoreus sekä varhaiskasvatuksen opettajien kiireellisyys. Vastausmateriaalien pohjalta johtopäätöksenä voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen ku- raattori ei ole saavuttanut kaikkia varhaiskasvatuksen parissa työskenteleviä. Varhaiskas- vatuksen kuraattori koettiin tarpeellisena ja hyödyllisenä eritoten perheiden kanssa tehtä- vässä työssä, sosiaalityön ammattilaisena, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja vanhemmuu- den tukijana, konsulttina ja ohjaajana. Työn keskiöstä nousi myös palvelun ennaltaehkäi- sevä työote, jolla on pidemmällä tähtäimellä merkittävä hyöty ja vaikutus. Vastausten poh- jalta muodostui mahdollisia jatkotutkimus- ja kehittämiskohteita.		
Asiasanat		
opinnäytetyö, varhaiskasvatus, kuraattori, moniammatillisuus		

Author (authors)	Degree	Time
Maire Sonck	Bachelor of Social Services	2021
Thesis title		
Survey of the need of social workers in early childhood education		37 pages 3 pages of appendices
Commissioned by		
City of Kotka		
Supervisor		
Harri Mäkinen, Senior Lecturer		
Pia Eskola, Innovator of early childhood in city of Kotka		
Abstract		
The objective of the thesis was to survey a new area of social work service usefulness, benefits and recognizability of an early childhood education curator. The thesis was current, because the early childhood education curator had started working in the city of Kotka in autumn 2019. In Finland, there is a handful of people who work as an early childhood education curator title. The service that the curator can provide is new. There is a small amount of research on this topic. This increased the interest of doing a thesis which would research the curator's benefits and usefulness in early childhood care.		
The thesis subject was approached with qualitative research, because the purpose was to understand, collect information and experiences about the early childhood education curator. Because the research was new, it was not possible to make preliminary conclusions or possible hypotheses in advance.		
The materials were collected by interviewing the city of Kotka early childhood education curator and by doing questionnaire to Kotka communal daycare centers teachers. The questionnaire asked about early childhood education curator experiences. The challenge was a small material amount from early childhood education curators work, freshness of the work and daycare centers teachers' rush.		
Based on the replies, the early childhood education curator had not reached all workers in early childhood care. The curator's work was seen as useful and beneficial when working with families as professional social worker, supporting of early childhood education worker and parenthood. The curator's work was also seen as consultant and guidance counselor. In the middle of the research the early childhood education curator appears preemptive work, which has significant benefits and impact in the future. There were formed possible follow-up research questions and improvement ideas.		
Keywords		
thesis, report, social work, early childhood, curator		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	VARHAISKASVATUS SUOMESSA.....	7
2.1	Varhaiskasvatus Kotkan kaupungissa	8
2.2	Moniammatillisuus varhaiskasvatuksessa	9
3	KURAATTORI	10
3.1	Kuraattorin työnkuva.....	11
3.2	Varhaiskasvatuksen kuraattorin työtä ohjaavat lait	13
3.3	Kuraattori varhaiskasvatuksessa	13
3.4	Varhaiskasvatuksen kuraattorin työ perheiden kanssa.....	16
4	TYÖSUUNNITELMA JA TUTKIMUSLUVAT.....	17
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	18
5.1	Tutkimuksen tarve ja tausta	19
5.2	Tutkimuksen tavoitteet, tarkoitus ja hyödyt	19
5.3	Tutkimusmenetelmä	20
5.4	Aineiston keruu	21
5.5	Vastausten analysointi ja luotettavuus.....	22
6	TUTKIMUSAINEISTON TULOKSET	23
6.1	Varhaiskasvatuksen opettajien kyselytutkimuksen tulokset.....	24
6.2	Varhaiskasvatuksen kuraattorin haastattelun tulokset.....	28
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	31
8	POHDINTA.....	32
	LÄHTEET.....	35

KUVALUETTELO

Kuva 1. Varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuva havainnollistettuna.

Kuva 2. Aiheet, joiden kanssa varhaiskasvatuksen opettajat olivat lähestyneet varhaiskasvatuksen kuraattoria.

Kuva 3. Varhaiskasvatuksen opettajien kokemus (%) varhaiskasvatuksen kuraattorista koetuista hyödyistä ja tarpeellisuudesta asteikolla 0–10.

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslupa

Liite 2. Kysely varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuudesta

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe *Kartoitus varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuudesta* nousi omasta kiinnostuksesta uuteen palveluntarjoajaan, joka sijoittuu varhaiskasvatuksen pariin. Työkokemukseni lastensuojelulaitoksessa, jossa työryhmä on erikoistunut haasteellisiin asiakastapauksiin, on tuonut näkemystä ennaltaehkäisevän työn tarpeellisuudesta. Oma kiinnostus ihmisen kehityskulkua, moniammatillista työskentelyä, sekä ennaltaehkäisevää työtä kohtaan vaikutti opinnäytetyön aiheen valintaan. Aihe tarkentui kartoitukseen toimeksiantajan kanssa keskustellessa. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Kotkan kaupunki ja yhteyshenkilönä varhaiskasvatuksen kehittäjä Pia Eskola.

Kotkan kaupungilla aloitti syksyllä 2019 kuraattori varhaiskasvatuksen parissa määräaikaaisessa työsuhteessa, joten opinnäytetyö oli relevantti ja ajankohtainen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa varhaiskasvatuksen kuraattorin työn tarpeellisuutta, palvelusta huomattuja hyötyjä ja palvelun tunnettavuutta. Tavoitteena on tuoda lisätietoa ja herättää keskustelua varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuudesta. Lisäksi tavoitteena on raportoida palvelusta koettuja hyötyjä toimeksiantajalle ja muille aiheesta kiinnostuneille. Varhaiskasvatuksen kuraattorin tarjoama palvelu on ennaltaehkäisevää, joten työn varsinaiset pidempiaikaiset hyödyt näkyvät vasta vuosien päästä. Tämä olisi kunnille sekä valtiolle hyvä investoinnin kohde, jotta välttyttäisiin mahdollisilta korjauksilta töiltä, kuten lastensuojelunasiakkuutta.

Omat haasteensa opinnäytetyöhön toi se, että tutkimuksia aiheesta ei vielä montaa ole. Toisaalta tuoreus teki työstä kiinnostavaa. Aiheesta herää myös kysymys, mistä palvelulle on herännyt tarve ja vastaako se tämänhetkiseen varhaiskasvatuksen ympärillä olevien tarpeisiin. Varhaiskasvatus on eriarvoisessa asemassa muiden opetusasteiden kanssa, sillä lakisääteistä oikeutta tai velvoitetta kuraattorin tai psykologin palveluihin ei ole asetettu (Puustinen 2019). Jotkut kaupungit kuten Kotka, Kouvola, Vantaa ja Oulu ovat tarjonneet kuraattorin palveluita varhaiskasvatuksen parissa pilottihankintana ja niin sanotun positiivisen diskriminaation, eli myönteisen erityiskohtelun hankkeena (Juopperi 2020). Ennaltaehkäisevä työ varhaiskasvatuksen ja perheiden pa-

rissa, jossa on mahdollista hyödyntää aikaisempaa työkokemusta myös lastensuojelun parissa, tuo itselleni kiinnostusta ja pohdintaa kyseiseen työhön hakeutumista, jos sellainen mahdollisuus tulevaisuudessa ilmenee.

Teoreettisen viitekehyksen muodostaminen ei onnistunut suoranaisesti etsimällä tutkimustietoa *varhaiskasvatuksen kuraattorista*, vaan lähestyin aihetta avaamalla varhaiskasvatuksen teemaa sen merkityksellä. Tästä etenen varhaiskasvatukseen Kotkan kaupungissa ja siitä siirryn tarkastelemaan kuraattorin tuomaa moniammatillisuutta varhaiskasvatuksen pariin. Seuraavaksi etenen kuraattorin teemaan, johon sisällytin varhaiskasvatuksen kuraattorin työkuvaa ja työtä ohjaavia lakeja sekä tutkimusaineistoista nousseita aiheita, kuten perheessä tehtävää työtä. Kuraattoriteeman jälkeen esittelen lyhyesti opinnäytetyön suunnitelman sekä tutkimusluvut. Tästä etenen opinnäytetyön toteutukseen, jossa kertaan opinnäytetyön tavoitteet sekä tarkoituksen, mitä menetelmiä hyödynsin opinnäytetyössä, aineiston keruusta ja opinnäytetyön luotettavuudesta. Seuraavaksi tuon tutkimustulokset esiin kyselytutkimuksesta ja haastattelusta. Tutkimustulosten jälkeen etenen johtopäätöksiin ja siitä omiin pohdintoihin opinnäytetyön etenemisestä.

2 VARHAISKASVATUS SUOMESSA

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 1 §:ssä säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, sen järjestämiseen sekä tuottamiseen. Varhaiskasvatusta saavat lapset, jotka eivät ole vielä oppivelvollisuusikäisiä. Myös silloin kun olosuhteet ovat erityiset, voidaan varhaiskasvatusta järjestää. Avointa varhaiskasvatustoimintaa järjestää kunta tai kuntayhtymä itse. Kunta tai kuntayhtymä voi hankkia palveluita myös yksityiseltä taholta. Varhaiskasvatuslain 2. §:ssä määritetään varhaiskasvatuksen tarkoitus. Se tarkoittaa lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen sekä hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa pedagogisuus eritoten painottuu. Varhaiskasvatuksessa tuetaan lapsen kehitystä, kasvua, oppimista ja edistetään lapsen hyvinvointia. Varhaiskasvatus on kokonaisuus lapsen kasvatuksen tavoitteellisuudesta ja suunnitelmallisuudesta, jossa painotetaan pedagogisuuteen. (Opetushallitus 2020.) Pedagoginen toiminta on kokonaisvaltaista, jonka tavoitteena on edesauttaa lapsien hyvinvointia, oppimista ja laaja-alaista osaamista. Toimintaa to-

teutetaan henkilökunnan ja lapsien välisellä vuorovaikutuksella ja yhteisellä tekemisellä. Pedagogisuutta täydentää henkilökunnan suunnitelmallinen toiminta, joka täydentyy lasten ja henkilöstön yhteistyössä ideoimana toiminnallisuutena. (Peda.net, Kotka 2020.)

Varhaiskasvatuslaissa korostetaan paljon asiantuntemusta pedagogiseen kasvatukseen, mutta tämä ei valitettavasti riitä. Verraten varhaiskasvatusta muihin koulupolun palveluihin eri kouluasteilla, on varhaiskasvatus hyvin eriarvoisessa asemassa. Lakisääteistä oikeutta tai veloitetta, jossa tarjottaisiin opiskeluhuoltoa vastaavia palveluita ei ole asetettu. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 § 3). Varhaiskasvatuksen ammattilaisten, lasten sekä heidän perheiden kannalta tämä olisi tärkeää. (Puustinen 2019.) Jos velvoite asetettaisiin lain puitteissa, tulisi jokaisessa kunnassa tarjota kyseisiä palveluita varhaiskasvatuksen parissa. Tämä mahdollistaisi ennaltaehkäisevän työskenteilyn varhaisessa vaiheessa, kun haasteita ilmenee lapsella tai perheellä.

Varhaiskasvatuksessa on lähivuosien aikana huomattu joitain vahvistuksia kehityssuuntauksesta, jossa erityislasten määrä on nousemassa. Vanhempien tekemä kasvatustyö vaikuttaa tarvitsevan enemmän tukea ammattikasvatäjilta. (Sihvonen 2016, 10.) Varhaiskasvatuksen ammattilaiset tarvitsisivat lisäkoulutusta lapsen tukemiseen ja ymmärtämiseen liittyvissä asioissa. Varhainen puuttuminen olisi tärkeää eritoten tilanteissa, joissa lapsen omat empatiataidot herättävät huolta, lapsella on havaittu selkeitä neurologisia haasteita tai lapsesta on lastensuojelullinen huoli. (Ahonen & Arola 2019, 16–17.)

2.1 Varhaiskasvatus Kotkan kaupungissa

Varhaiskasvatusta toteutetaan Kotkan kaupungissa koko- ja osa-aikaisena kasvatuksena, opetuksena ja hoitona alle kouluikäisille lapsille Kotkan kaupungin 20:ssa kunnallisessa päiväkodissa. Kotkan kaupungin päivähoidossa oleva lapsi voi käyttää satunnaisesti vuorohoitoyksikön hoitopaikkaa. Vuorohoidolla tarkoitetaan hoitopaikan tarvetta ennen aamu kuutta, kello 18 jälkeen, viikonloppuisin tai öisin. (Kunnalliset päiväkodit s.a.) Päiväkodeissa työskentelee päiväkodin johtaja, kuraattori, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia, päiväkotiaivustajia, kehittämistoiminnan koordinaattoreita ja S2-opettajia, joka toimii

opettajana niille, joilla on Suomi toisena kielenä. (Päiväkodit ja perhepäivähoito s.a.) Kotkan kaupunki kehittää aktiivisesti varhaiskasvatuksen toimintaa valtakunnallisesti. Kehityskohteina ovat olleet muun muassa vuorovaikutuksellinen pienryhmäpedagogiikkaa, tieto- ja viestintätekninen osaaminen, ulkona oppiminen, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus sekä liikkuminen. (Kotkan varhaiskasvatus kehittämishankkeet s.a.)

Varhaiskasvatuksessa tuetaan lapsen kehitystä, kasvua ja oppimista sekä huoltajia kasvatustyössä. Kaikille tehdään varhaiskasvatussuunnitelma huoltajien, lapsen ja varhaiskasvatuksen opettajan tekemässä yhteistyössä. Kotka on osallistunut opetus- ja kulttuuriministeriön varhaiskasvatuskokeiluun, jossa toteutetaan 5-vuotiaiden varhaiskasvatuksen maksuttomuutta 20 tuntia viikossa. (Varhaiskasvatus s.a.)

2.2 Moniammatillisuus varhaiskasvatuksessa

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain pykälissä 3, 14 ja 19 puhutaan monialaisesta yhteistyöstä, jota toteutetaan suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden, heidän huoltajien ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Tietyn opiskelijaryhmän tai yksittäisen oppilaan tarve tukeen selvitetään tapauskohtaisesti monialaisessa asiantuntijaryhmässä opiskeluhuollon palveluiden järjestämistä varten. Asian käsittely perustuu yksittäisen opiskelijan tai hänen huoltajansa suostumukseen. Niin että asiantuntijaryhmä kokoontuu tarvittaessa oppilaan tai hänen huoltajansa suostumuksella. Moniammatillisella yhteistyöllä sosiaali- ja terveysalalla tarkoitetaan eri asiantuntijoiden tietojen ja taitojen prosessoinnin yhteistyötä asiakaslähtöisesti. Käytännössä yhteistyössä korostuvat asiakaslähtöisyys, verkostojen huomioiminen, vuorovaikutustietoinen yhteistyö sekä tiedon ja eri näkökulmien yhteen sovittaminen. (Hannula 2017, 15.) Ratkaisuja tehdään asiakaslähtöisesti moniammatillisesti, jossa kaikilla ryhmän jäsenillä on oma roolinsa. (Akkanen & Jääskeläinen 2019, 10.)

Varhaiskasvatuslaissa veloitetaan järjestämään tukea sitä tarvitsevalle lapselle yksilöllisesti moniammatillisessa yhteistyössä. Tarpeen tullen otetaan yhteys sosiaalihuoltoon tuen arviointia varten. Osaaminen varhaiskasvatuksessa muodostuu moniammatillisuudesta. Varhaiskasvatuksessa on moniammatilli-

suutta ja verkostossa toimivien asiantuntijoiden yhteistyö sekä yhteinen vastuu muodostuu lapsista, ryhmistä, perheistä ja varhaiskasvatuksen yhteisön hyvinvoinnista. Tämä merkitsee yhteistyötä varhaiskasvatuksen sisällä sekä ulkopuolisten tahojen kanssa. Yhteistyötä tehdään usein esimerkiksi lastensuojelun kanssa, jossa tilannetta arvioidaan lapsen edun mukaisesti. Konkreettisesti yhteistyön tulisi tukea koko perheen osallisuutta. Varhaiskasvatuksessa lapsen tuen tulee olla yksilöllistä ja kokonaisvaltaista, jossa huomioidaan myös vanhemmat. (Hannula 2017, 15; Akkanen & Jääskeläinen 2019, 23–24.) Hopparin (2014) pro gradu -tutkielmassa nousi haasteena esiin, ettei moniammatillisen yhteistyön vastuuta määritetä selkeästi. Tämän takia varhaiskasvatuksen asiantuntijat ovat kokeneet moniammatillisen yhteistyön negatiivisesti. Asiantuntijat kuitenkin toivovat muilta lapsen kanssa työskenteleviltä toimijoilta yhteisvastuuta ja jaettua vastuuta. Yksi selittävä tekijä toimimattomuuteen oli toisen asiantuntijan toiminta- ja työkuulttuurin tuntemattomuus. (Hoppari 2014, 67–68.) Varhaiskasvatuksen kuraattorilla on mahdollisuus tuoda sosiaalityön ammattilaisena kokonaisvaltaista kuvaa eri toimijoista sekä toimia konsulttoijana, neuvon antajana ja ohjaajana varhaiskasvatuksen parissa.

Varhaiskasvatuksen parissa työskentelee henkilöstöä, joka on aidosti kiinnostunut lapsen hyvinvoinnin tukemisesta. Kuitenkin resurssit, kuten ajan puute ovat tuoneet haasteita työn toteuttamiseen. Vaikka jokainen tekee yksilönä voitavansa ja kokemus opettaa alalla, niin silti kaivataan mahdollisuuksia moniammatilliseen konsultoimiseen sekä yhteistyöhön. (Ahonen & Arola 2019, 18.) Perheiden ja lasten tilanteet ovat haastavia sekä moninaisia ja ne vaativat eri toimijoiden yhteistyötä lapsen ja perheen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi. (Hoppari 2014, 67.)

3 KURAATTORI

Oppivelvollisuuden muuttuessa pakolliseksi ilmeni tarve ammattikuntaan, josta lapset, nuoret ja heidän perheensä saivat tukea koulunkäyntiin. Pääasiallisena tehtävänä on ollut kontrolloida sekä tukea oppilaiden koulunkäyntiä. Oppilaan koulunkäyntiin saattavat vaikuttaa henkilökohtaiset ongelmat sekä sosiaaliset ja taloudelliset epäkohdat. Koulukuraattorin työ on yhteydessä tiiviisti kasvatustyöhön sekä yhteistyöhön koulun ja kodin välillä. (Latva-Mäenpää

2017, 12.) Tarve on määrittynyt ammattialan alusta kasvatusneuvolan perinteistä. Lapsista tulisi kasvattaa yhteiskuntakelpoisia kansalaisia. (Ahonen & Arola, 2019, 8.) Maailmalla kuraattorin pioneerimaiksi voidaan lukea Yhdysvallat ja Englanti. Kuraattorityön kehitys muualla maailmalla on ollut vaihtelevaa, mutta sitä on tehty reilu sata vuotta. Suomessa kuraattorin työtä on tehty 1960-luvulta lähtien. (Latva-Mäenpää 2017, 12.)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 §:ssä kerrotaan kuraattoripalveluiden olevan osa opiskeluhuollon opetussuunnitelmaa, jota toteutetaan monialaisena yhteistyönä opetustoimen, sosiaali- ja terveystoimen sekä opiskelijoiden, heidän vanhempien ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Pykälässä 4 nostetaan esiin, että opiskelijoiden kanssa koulussa työskentelevien ja opiskeluhuoltopalveluista huolehtivien viranomaisten tehtävänä on edistää kouluyhteisön ja oppilaiden hyvinvointia sekä koulujen ja kotien välistä yhteistyötä. Yksittäiselle opiskelijalle tarjotaan palveluita opiskeluhuollossa yksilökohtaisesti. Opiskeluhuolto yksilöllisesti oppilaalle ja perheelle on vapaaehtoista. (Hieta-
nen-Pelota ym. 2018, 10.)

3.1 Kuraattorin työnkuva

Kuraattorin ammattilainen nähtiin alkuun pedagogisesti suuntautuneeksi oppilaiden auttajaksi ja tukijaksi. Nykyisin ammattilaisen työn viitekehykseen voidaan lukea myös sosiaalityö, joka keskittyy yksilölliseen ohjaus- ja tukityöhön sekä psykososiaaliseen tukemiseen. Koulujen sosiaalityön työotteessa ilmentyvät moniammatillisuus, asiantuntijuus ja yhteisöllisyys. Työ kuraattorina voidaan kokea kouluissa erityisesti sosiaalityön moraalien ja etiikan viitekehysten avulla kasvua tukevana ja siinä pyritään turvaamaan ja tukemaan yhteisöllisyyttä sekä myönteistä kehitystä ennaltaehkäisevällä työotteella. (Ahonen & Arola 2019, 8–9; Hannula 2017, 10, 12, 17.) Työssä etsitään myönteisiä ratkaisuja oppilaiden ongelmiin yhdessä oppilaan kanssa ja lähtökohtana työskentelyyn on kouluyhteisössä toimiminen aktiivisesti, oppilaan kuuleminen sekä oppilaiden emotionaalisten ja sosiaalisten tarpeiden huomioiminen. (Koppi & Viianmaa 2017, 8.)

Sosioemotionaalisia haasteita ilmentyy varhaiskasvatusyksiköissä esimerkiksi kaveri- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvinä haasteina, pettymyksen sietokyvyn ja

keskittymiskyvyn puutteina, omaehtoisuutena sekä haasteina tunteiden ilmaisuissa ja niiden säätelyissä. Ahosen ja Arolan (2019) opinnäytetyön vastauksissa kuraattorit totesivat, että haasteisiin pystyttäisiin vastaamaan jo ennen esiopetusta. (Ahonen & Arola 2019, 15–16.) Suuret ryhmät, pienet puitteet, lisääntyvä levottomuus, hoitajien väsymys ja työntekijöiden vaihtelevuus nähdään puutteina lapsen tarpeisiin vastaamisessa. Päiväkodeissa resurssit ja aika koetaan riittämättömiksi ja ryhmäkoot ovat lähes äärimmilleen venytettyjä, eikä näin ollen ole välttämättä aikaa kohdata lapsia yksilöinä aidosti. (Määttä ym. 2017, 17, 40.) Aholan ja Arolan opinnäytetyön tuloksissa ilmenee, ettei varhaiskasvatuksen ammattilaisilla ole aikaa ja resursseja kohdata lasta tai nuorta sekä heidän elämässään olevia haasteita. (Ahonen & Arola 2019, 17.) Käyttäytymisongelmien ennaltaehkäisy ja niihin varhainen puuttuminen voivat ehkäistä tulevilta ongelmilta, kuten esimerkiksi sosiaalisissa suhteissa ja koulumenestyksessä. Kotkan varhaiskasvatuksen kuraattorilta on pyydetty neuvoja ja apua lapsen käytökseen sekä vanhemmuuden taitoihin.

Varhaiskasvatuksen kuraattori tuottaa ennaltaehkäisevää, matalan kynnyksen palvelua, jonka piiriin kuuluvat myös tiimipalaverit, työnohjaukset ja kokoukset eri yhteistyötahojen kanssa. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 10.) Vaikka ennaltaehkäisevä työote kuvastaa kuraattorin työtä myös peruskoulussa, niin työtä on siellä pääasiassa tehty korjaavana työnä. Korjaava työ on välttämätöntä ja tärkeää, mutta pidemmälle ajateltuna ennaltaehkäisevä sekä yhteisöllinen työ vähentäisi korjaavan työn tarvetta. Kuraattoreilla voisi olla hyvät mahdollisuudet toimia sosiaalisen pääoman vahvistajina eli yhteisöllisyyden tukijana, mutta niukat resurssit johtavat yksilötyön tekemiseen yhteistyön kustannuksella. (Ahonen & Arola 2019, 8–9; Hannula 2017, 16.)

Hyvinvoinnin takaaminen ei ole vain yhden tai kahden kauppa, se on erityisesti yhteistyötä aikuisten kanssa. Yhteistyön avulla varmistetaan turvallinen sekä mieluisa ympäristö lapsen tai nuoren oppimiselle ja kasvulle. Yhteistyö vanhempien kanssa koskee myös lapsen terveyttä ja hyvinvointia sekä työskentely vanhempien kanssa on osa yhteisöllisyyden tukemista. Sosiaalityötä kuvastaa myös asiakaslähtöisyys, muutokseen pyrkiminen, asioiden kyseenalaistaminen sekä moniulotteinen näkökulma. Toimintaympäristö voi usein olla haastava ja työntekijän on pystyttävä joustavaan yhteistyöhön yhteisöissä. (Hannula 2017, 12–13, 17.)

3.2 Varhaiskasvatuksen kuraattorin työtä ohjaavat lait

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 7 §:ssä tuodaan kuraattorin palvelut esiin oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia edistävinä palveluina. Opiskeluhoitolaissa on varmistettu kuraattoripalvelut ja sosiaalityö sekä niiden saatavuus määräajassa. Palveluita on saatavana kiireellisissä tapauksissa saman tai seuraavan työpäivän aikana. Muuten palveluita tarjotaan viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen tai koulun työpäivänä siitä, kun oppilas on tätä pyytänyt. Yksilötapaamisista kertyvät tiedot kirjataan kuraattorin toimesta asiakaskertomukseen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 7. § 15. § 20. §.) Varhaiskasvatukselta puuttuu lakisääteinen valtuus kuraattoripalveluihin, kuten myös psykologin palveluihin. (Puustinen 2019.)

Hovi ym. (2017, 44) tuo esiin opinnäytetyössään varhaiskasvatuksen kuraattorin työtä ohjaavia lakeja, joita ovat:

- Perusopetuslaki 1998/628, jossa 1 § määritetään oppilashuollon järjestämistä esiopetuksesta
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) pykälissä 1 ja 15 säädetään asiakaslähtöisyydestä sekä asiakassuhteen luottamuksellisuudesta
- Sosiaalihuoltolaki (2014/1301) nostaa pykälissä 4, 5 ja 30 asiakkaan edusta, sosiaalihuollon toteutumisesta sekä palvelunlaadun varmistamisesta
- Lastensuojelulaki (2007/417) tuo esiin 25 § veloitteen lastensuojeluilmoituksen tekemiseen salassapitosäännöksistä huolimatta tarvittaessa
- Varhaiskasvatustilaki (2018/540), jossa määritetään varhaiskasvatuksen parissa tehtävää työtä

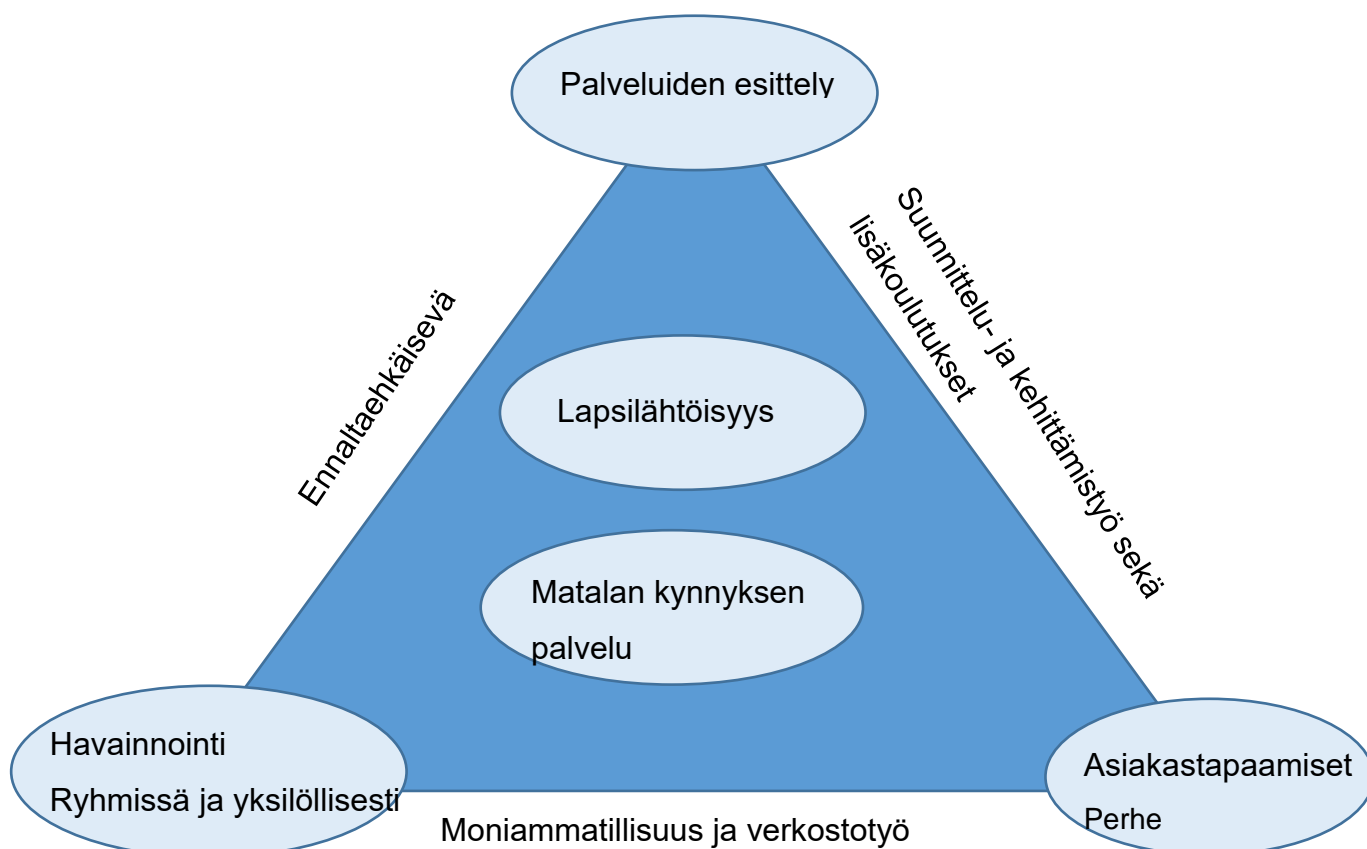
3.3 Kuraattori varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuva sisältää asiakastyötä, konsultointia, vanhemmuuden tukemista, ryhmien ja yhteisön hyvinvoinnin edistämistä, kehittämisen- ja asiantuntijatyötä, palvelunohjausta sekä tarpeen mukaan kriisitilanteissa työskentelyä. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 1–2.) Työ on lapsilähtöistä ja tavoitteellista. Tavoitteena on lisätä lapsen voimavaroja sekä löytää myönteisiä ratkaisuja niin lapsen kuin perheen ja työntekijöiden tueksi. Yhteistyötä tehdään moniammatillisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Hovi ym. (2017) opinnäytetyössä tarkastellaan varhaiskasvatuksen kuraattorin työtettä, jota kuvasti ennaltaehkäisevä työ. Siinä tuetaan yhteisöllisyyttä, lapsen hyvinvointia sekä myönteistä kehitystä tukevana. (Hovi, ym. 2017.)

Varhaiskasvatuksen kuraattorin tarjoamat palvelut ovat uusia, joten palveluiden tutkiminen ja tiedon hankinta on tarpeellista. Palvelut on havaittu epäselvinä, sillä kaikille varhaiskasvatuksessa työskenteleville ei ole varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuva tullut täysin selväksi. Näin ollen varhaiskasvatuksen kuraattoria ei olla todennäköisesti osattu hyödyntää tarpeen tullen. (Hovi ym. 2017, 29.) Vierimaa ja Nousiainen (2020) toivat käytäntötutkimuksessa esiin resurssien panostamisen työnteon alussa palveluiden esittämiseen, koulutukseen osallistumiseen ja suunnittelu- ja kehittämistyön tekemiseen. Wallin (2011) esittää juuri vajaan tiedottamisen olevan kuraattorin yksi perusongelmista. Opinnäytetyön haastattelussa varhaiskasvatuksen kuraattori nosti esiin myös 2020 alkaneen COVID -19 pandemian tuomat haasteet. Haasteina ovat olleet vierailujen mahdollisuus päiväkoteihin, vanhempainiltoihin sekä osallistuminen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien (vasu) keskusteluihin. Joihinkin päiväkoteihin hän on päässyt esittäytymään. Muuten oman työn esittäminen on tehty esitteillä päiväkoteihin sekä vanhemmille sähköisesti.

Vierimaa ja Nousiainen tulkitsevat varhaiskasvatuksen kuraattorin tarjoamien palveluiden ja työkuvan hakevan vielä paikkaansa. Työ on koettu tarpeelliseksi matalankynnyksen palveluksi, jonka tarve on tunnistettu. Kuraattorit ovat nähneet työnsä oleelliseksi lapsen hyvinvoinnin tukemisessa. Kuraattorit näkevät olevansa pilari varhaiskasvatuksessa olevan lapsen hyvän kasvun turvaamisessa päiväkodin arjessa sekä kotona. Keskeisessä osassa nähdään perhe ja perheen kokonaisvaltainen havainnointi. Kuraattorit tekevät havainnointityötä myös lapsiryhmissä ja tarvittaessa osallistuvat lasten vasu keskusteluihin. Vantaalla 2019 aloitetussa varhaiskasvatuksen kuraattorin pilottihankkeessa tavoitteena on viedä sosiaalialan asiantuntijuuden vahvistusta varhaiskasvatukseen sekä puuttua perheiden koettuihin ongelmatilanteisiin mahdollisimman aikaisin. Varhaiskasvatuksen kuraattori työskentelee päiväkodeissa sekä tarvittaessa perheiden kotona tai kuraattorin työtilassa. Vantaan kolmella varhaiskasvatuksen kuraattorilla on psykologi työparina ja yhdellä parilla on 5–7 päiväkotia vastuualueena. Työalueeseen kuuluu noin 400 lasta. Haasteena on noussut esiin, miten saada asiakkaat palveluiden pariin sekä vuorovaikutustilanteet vieraskielisten perheiden kanssa. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 1–2.)

Kuraattorin työnkuva varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa keskittyy voimavarojen tukemiseen, lapsilähtöisyyteen, moniammatillisuuteen, asiantuntijuuteen sekä perheiden kanssa työskentelyyn. Kuraattorin työnkuva varhaiskasvatuksessa on havainnollistettuna kuvassa 1. Palveluiden esittely, havainnointi ryhmissä ja yksilöllisesti sekä asiakastapaamiset myös perheiden kanssa luovat varhaiskasvatuksen kuraattorin palvelun kokonaiskuvan. Palveluiden keskiössä on lapsilähtöisyys sekä palvelun tuottaminen matalalla kynnyksellä. Työn raamit muodostuvat ennaltaehkäisevästä työtoteesta, moniammatillisuudesta ja verkostotyöstä, oman työn suunnittelu- ja kehittämistyöstä sekä lisäkoulutuksista tarpeen mukaan. Kuva on muodostettu Hovi ym. (2017) opinnäytetyöstä ja Vierimaa & Nousiainen (2020) käytäntötutkimuksesta esiin nostetuista teemoista sekä tämän opinnäytteen varhaiskasvatuksen kuraattorin haastattelusta ja varhaiskasvatuksen opettajien kyselytutkimusten tuloksista. Opinnäytetöissä ja käytäntötutkimuksessa nousi samoja teemoja esiin.

Kuva 1: Varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuva havainnollistettuna

3.4 Varhaiskasvatuksen kuraattorin työ perheiden kanssa

Varhaiskasvatuksen kuraattori tekee työtä varhaiskasvatuksessa olevien lasten perheiden kanssa tukemalla vanhemmuutta. Tämä tuli ilmi Vierimaa ja Nousiainen (2020) käytäntötutkimuksessa sekä opinnäytetyössäni tehdyssä varhaiskasvatuksen kuraattorin haastattelussa ja varhaiskasvatuksen opettajille laaditussa kyselyssä. Vierimaa & Nousiainen nostivat esiin perheiden moninaiset tuentarpeen kohteet. Kuraattorit olivat kokeneet voivansa vastata tarpeisiin työparimallin avulla, jossa kuraattorin työparina toimii psykologi. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 13.) Tavoitteena perhetyössä on mahdollistaa lapsiperheille tuki varhaisessa vaiheessa. Tuen saaminen riittävän aikaisin voi minimoida perheiden haasteiden kasvamista, syrjäytymistä tai lastensuojelun asiakkuuden tarvetta. (THL 2020). Varhaiskasvatuksen kuraattorit tarjoamat matalan kynnyksen palvelut on koettu oleelliseksi ja tärkeäksi. Eräissä tilanteissa lyhytkin tapaaminen kuraattorin kanssa on kuljettanut perhettä eteenpäin. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 14.)

Perhetyö on sosiaaliohjausta, joka ei vaadi lastensuojelun asiakkuutta. Perhetyötä tarjotaan sosiaalihuoltolain mukaisena sosiaalipalveluna tukemalla erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria sekä vanhemmuutta. Palvelulla tuetaan lasten ja nuorten kehitystä ja terveyttä sekä vahvistetaan perheiden toimintakykyä ja vuorovaikutustaitoja. Perhetyötä järjestetään varhaiskasvatuksen, neuvolan ja koulun yhteydessä. Vanhempia ohjataan arjen hallinnassa, lasten hoidossa sekä kasvatuksessa. Työntekijän ja perheen välille täytyy muodostua luottamuksellinen suhde, johon tarvitaan avoimuutta, työn läpinäkyvyyttä, perheenjäsenten kuulemista ja arvostamista sekä erilaisuuden hyväksymistä ja kyvykkyyttä keskustella vaikeistakin aiheista. (THL 2020.) Sosiaalialan osaaminen näkyy eritoten perheiden näkökulmien ja heidän kokonaisvaltaisten tilanteiden havainnoinnissa. Tähän kuuluu vanhempien kohtaaminen ja kuuleminen sekä vanhemmuuden tukeminen. Tapaamisissa arvioidaan avun tarvetta sekä perheen omia voimavaroja. Vuorovaikutukseen liittyvät taidot ja tiedot ovat myös osa sosiaalialan osaamisen kenttää. Näissä keskitytään kuuntelun ja dialogisuuden työvälineiden hyödyntämiseen. Perheet ovat olleet motivoituneita työskentelyyn kuraattorien kanssa ja kuraattorien kanssa käydyistä keskusteluista on tullut kiitosta perheiltä. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 11, 13.) Opinnäytetyön haastattelussa varhaiskasvatuksen kuraattori toi esiin

muunnellun dialogin, jossa toisille annetaan keskeyttämätön puheenvuoro, jonka jälkeen lähdetään rakentamaan yhteistä tietä.

Perheitä tavataan toimistolla, perheiden kodeissa ja päiväkodeissa. Kuraattorin tarjoamissa palveluissa perhe on kokonaisvaltaisen havainnoinnin kohde, mutta tarkoituksena ei ole perehtyä perheen muiden lasten asioihin, vaan keskittyä varhaiskasvatukseen parissa olevaan lapseen. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 10.) Perhetyöntekijältä odotetaan tietoa ja ymmärrystä lapsen kehityksen ja kasvun kaaresta, taitoa kohdata ja ohjeistaa erilaisia lapsia sekä vanhempia muuttuvissakin tilanteissa. Työntekijän on hyvä tuntea eri palveluita sekä työskentelymenetelmiä. Perhetyöntekijän on hyvä hallita myös tietoa mielenterveys-, päihde ja parisuhdetyöstä. (THL 2020.) Haasteina perheiden kanssa tehtävässä työssä on perheiden löytäminen palveluiden pariin. Kuraattorit pohtivat pelon leimaantumisen olevan mahdollisena syynä yhteydenottojen vähyyteen. Vanhemmat ovat saattaneet myös liittää kuraattorin tarjoamat palvelut lastensuojeluun. Haasteita on ilmaantunut myös perheiden kanssa käydyissä vuorovaikutustilanteissa, sekä kommunikoinnissa eri kieltä puhuvien perheiden kanssa. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 17.)

4 TYÖSUUNNITELMA JA TUTKIMUSLUVAT

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuutta. Tavoitteena oli ymmärtää varhaiskasvatuksen kuraattorista koettuja hyötyjä varhaiskasvatuksen parissa sekä ymmärtää työn tunnettavuutta. Kuraattorin tarjoama palvelu varhaiskasvatuksen kentällä on tuore koko Suomessa. Tämän takia tutkimukset aiheesta ovat ajankohtaisia palvelujen tiedostamisen ja kannattavuuden suhteen.

Tein kyselyn varhaiskasvatuksen opettajille Webropol -ohjelmalla, jonka vastauslinkki oli helposti jaettavissa. Pidin kysymykset mahdollisimman yksinkertaisina väärinymmärrysten minimoimiseksi, sekä vastaukset yksinkertaisina niiden tulkinnan luotettavuuden kannalta. Kävin tutkimuskysymykset toimeksiantajan yhteyshenkilön kanssa läpi, jotta ne vastaisivat toimeksiantajan toiveita ja ajatuksia. Tein kysymykset yhtä jatkokysymystä lukuun ottamatta pa-

kollisiksi. Avoimet kysymykset toivat haasteen tutkijan oman tulkinnan pohjalta. Tutkimuseettisesti henkilötiedot jätettiin pois, sillä ne tai vastaajan ikä tai sukupuoli eivät olleet tutkimuksen kannalta relevantteja.

Hain tutkimuslupahakemuksen Kotkan kaupungilta (Liite 1). Tutkimuslupien saapumisen jälkeen, lähetin linkin kyselylomakkeelle päiväkodin yleiseen sähköpostiin ja viikon päästä johtajille, jotka jakoivat linkin varhaiskasvatuksen opettajille. Tällä lisäsin vastaajien anonymiteettiä. Vastausaikaa oli kaksi viikkoa, jota pidensin heikkojen vastausmäärien takia viikolla. Vastausmäärä jäi odotettua pienemmäksi. Tavoitteena oli saada Kotkan kaupungin 20:stä eri päiväkodin kahdelta varhaiskasvatuksen opettajalta vastaus. Aineisto olisi silloin kertynyt 40:stä vastauksesta. Vastauksia saapui 16. Alhainen vastausmäärä saattoi johtua varhaiskasvatuksen opettajien kiireellisestä työstä. Tutkimuskysymysten lisäksi haastattelin puhelimitse Kotkan varhaiskasvatuksen kuraattorin.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyön aihe muodostui kiinnostuksesta uutta ammattinimikettä kohtaan. Käsite varhaiskasvatus ja kuraattori yhdistettynä herätti mielenkiintoa ennaltaehkäisevästä palveluntarjoajasta. Aiheen tiimoilta olin yhteydessä Kotkan varhaiskasvatuksen kehittämistyöstä vastaavaan henkilöön, Pia Eskolaan, syksyllä 2019. Aihetta pyöriteltiin ja tarkennettiin Kotkan kaupungin kunnallisissa päiväkodeissa työskentelevien varhaiskasvatuksen opettajien kokemuksiin varhaiskasvatuksen kuraattorista.

Opinnäytetyön eri vaiheissa huomioin hyvän tutkimuskäytännön toimitavat ja tutkimusetiikan. Vastausten analysointia eli tutkimuksen empiiristä osuutta varten hain tutkimusluvat Kotkan kaupungilta (liite 1). Vastauksia kerätessä painottui vastausten anonymisyys, eli vastaajien tunnistamattomuus.

Opinnäytetyön eettisyyttä tukee tutkijan omien ajatusten ilmentäminen opinnäytetyön valinnasta, omasta taustasta ja opinnäytetyön tulosten tulkinnassa. Opinnäytetyössä haastetta tuotti lähdemateriaalin saatavuus aiheesta. Lähdemateriaali ja -kriittisyys olivat avainasemassa teoreettisen viitekehyksen muodostamisessa.

Tulosten analysoinnin jälkeen tarkastelin vastasiko tulokset opinnäytetyön tavoitteita. Opinnäytetyön edetessä olin yhteydessä yhteyshenkilö Pia Eskolaan. Päättöseminaarin jälkeen opinnäytetyö toimitettiin sähköisesti toimeksiantajalle ja julkaistiin Theseus-tietokannassa sekä arkistoitii YKSA-arkistointipalveluun. Tutkimuksesta Kotkan kaupunki sai säilytettäväkseen tulosten yhteenvedon, mutta muu vastausmateriaali hävitettiin.

5.1 Tutkimuksen tarve ja tausta

Syksyllä 2019 Kotkan kaupungissa aloitti uusi palveluntarjoaja varhaiskasvatuksen kuraattori. Kyseistä palvelua tai sosiaalialan ammattilaista ei ole aikaisemmin tarjottu Kotkassa. Kyseisellä ammattinimikkeellä tuottaa palveluita vain muutama työntekijä satunnaisissa kaupungeissa ympäri Suomea. Näihin voi lukea Vantaan, Kouvolan, Oulun ja nykyään Kotkan. Palvelu on perustettu tarpeen ilmentyessä varhaiskasvatuksen parissa ja perheiden tuen tarpeiden moninaistuessa. Palvelun ennaltaehkäisevän työn ja pidempiaikaisten vaikutusten mahdollisuuksien myötä olisi tarve tehdä lisää tutkimuksia aiheesta, sillä niitä on muutenkin vain vähän tehty. Aikaisemmista aiheeseen liittyvistä tutkimuksista, kuten Vierimaan & Nousiaisen *Varhaiskasvatuksen kuraattorien kokemuksia työstään* (2020) käytäntötutkimuksesta ja Hovi ym. *Varhaiskasvatuksen kuraattorin työ tutuksi varhaiskasvatuksen henkilöstölle* (2017) opinnäytetyöstä on noussut palvelun tarpeellisuus ja hyödyt sekä varhaiskasvatuksen kuraattorin mahdollisuuksista.

5.2 Tutkimuksen tavoitteet, tarkoitus ja hyödyt

Tutkimuksen lähtökohtana oli kartoittaa varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuutta. Kuraattorin tarjoamat palvelut varhaiskasvatukseen on uusi työkenttä, josta ei paljon aikaisempaa tutkimustietoa ole. Näiden puitteissa ei enakkoon pystytty muodostamaan johtopäätöksiä tai mahdollista hypoteesia. Tutkimuksen kysymykset muodostettiin Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen opettajille kunnallisissa päiväkodeissa. Kysymyksissä kartoitettiin heidän kokemuksiaan varhaiskasvatuksen kuraattorista. Tavoitteena oli tavoittaa jokaisesta kunnallisesta päiväkodista varhaiskasvatuksen opettaja ilmaisemaan kokemuksiaan varhaiskasvatuksen kuraattorista. Tarkoituksena oli saada vas-

tauksia kuraattorin tarpeellisuudesta varhaiskasvatuksen parissa sekä millaista hyötyä varhaiskasvatuksen opettajat olivat kokeneet kuraattorista. Tavoitteena oli selvittää kuraattorin tuoma hyödyllisyys varhaiskasvatuksen parissa. Tavoitteisiin päästiin teettämällä kyselytutkimus varhaiskasvatuksen opettajille sekä haastattelemalla varhaiskasvatuksen kuraattori. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset muodostuivat seuraavista kysymyksistä, joiden pohjalta kyselytutkimus ja haastattelu laadittiin.

- Missä varhaiskasvatuksen kuraattori on tarpeellinen?
- Millä tavoin kuraattori on koettu hyödylliseksi varhaiskasvatuksessa?
- Onko palvelu tavoittanut asiakaskuntansa?
- Miten uuden palveluntuottajan tunnettavuutta voisi lisätä?

Opinnäytetyöstä on hyötyä varhaiskasvatuksen kuraattorin työn jatkamisen kannalta. Opinnäytetyöstä hyötyvät myös lapset, heidän vanhemmat, varhaiskasvatuksen parissa työskentelevät, kunnat sekä Suomen valtio. Varhaiskasvatuksen kuraattorin matalan kynnyksen palvelulla voi olla pitkäaikaiset vaikutukset ja näin ollen se voi minimoida myöhäisempiä vaikeuksia kuten käyttöhäiriöitä, jotka tulisivat kustantamaan kunnille ja valtiolle enemmän. Palvelun ollessa ennaltaehkäisevää ja helposti saatavilla, saavat lapset ja perheet mahdollisimman nopeasti tukea.

5.3 Tutkimusmenetelmä

Lähestyin opinnäytetyötä laadullisella, eli kvalitatiivisella tutkimuksella, sillä tarkoituksena oli ymmärtää ilmiötä varhaiskasvatuksen kuraattori, ja kerätä tietoa siitä. Kvalitatiivisella tutkimuksella vastataan laatua tarkoittaviin kysymyksiin kuten missä, milloin ja miten sekä tulokset voidaan ilmaista numeraalisesti ja verbaalisesti (Karjalainen 2015, 19). Tuomi ja Sarajärvi (2018) tuovat esiin laadullisesta tutkimuksesta, että se on tulkinnan varaista ja tutkijan oma tulkinta tuloksista vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin. Tutkimuksen alussa rajasin opinnäytetyön aiheen sen tarkoituksen ja tavoitteet. Näihin palasin tutkimuksen edetessä, jotta saatiin vastaukset tutkittavaan asiaan.

5.4 Aineiston keruu

Aihealue tarkentui Kotkan kaupunkiin ja päädyin teettämään kyselyn kunnallisilla päiväkodeilla. Kyselytutkimuksella selvitettiin ihmisten asenteita, mielipiteitä, tottumuksia ja mitä he ajattelivat ilmiöstä (Karjalainen 2015, 11). Kunnallisia päiväkoteja on Kotkassa 20 ja tavoiteperusjoukko muodostui jokaisen päiväkodin varhaiskasvatuksen opettajasta. Aineisto muodostui kyselylomakkeella Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen opettajilta. Aineistossa tarkasteltiin kaikkia vastauksia, jolloin kyseessä on kokonaistutkimus. (Karjalainen 2015, 30.) Vastausmäärän ollessa niukka, pohdintaan nousi myös yksityisten päiväkotien varhaiskasvatuksen opettajien lisääminen tutkimukseen. Valitettavasti tutkimuslupahakemus oli tehty tarkalla rajauksella. Lupa koski vain kunnallisen puolen varhaiskasvatuksen opettajia. Keskustelin ohjaavan opettajan ja toimeksiantajan yhteyshenkilön kanssa varhaiskasvatuksen kuraattorin haastattelusta, joka toteutettiin alkusuunnitelmasta poiketen. Haastattelu tapahtui puhelimitse vallitsevan COVID -19 pandemian vuoksi. Menetelmä on ajateltu sopivan strukturoituihin ja lyhyisiin haastatteluihin. Tässä opinnäytetyössä haastattelu oli lyhyt, mutta puolistrukturoitu. Haastattelukysymykset valittiin etukäteen, mutta vastausvaihtoehtoja ei määritely. (Hyvärinen, ym. 2017.) Haastattelu toi opinnäytetyöhön kuraattorin omaa näkökulmaa sekä vertailukohteen varhaiskasvatuksen opettajien vastauksiin sekä havainnoimaan vastausten yhtenäisyyksiä. Varhaiskasvatuksen kuraattorin kanssa käyty haastattelu äänitettiin. Varhaiskasvatuksen kuraattorille selvitettiin opinnäytetyön tavoitteet ja tarkoitukset sekä kerrottiin puhelun äänityksestä. Haastattelussa käsittelin kuraattorin omaa kokemustaan palvelun aloituksesta ja kehittämisestä, millaisten aiheiden kanssa häntä on lähestytty sekä millaisia hyötyjä kuraattorista on koettu. Pohdintaa muodosti myös muiden varhaiskasvatuksen kuraattorien haastattelu, mutta valitettavasti sitä ei saatu onnistumaan heidän kiireellisyytensä takia.

Kysely ja haastattelu keräsivät tietoa varhaiskasvatuksen ammattilaisten kokemuksista ja havainnoista varhaiskasvatuksen kuraattorista. Kyselyssä otin myös huomioon vastaajien ajatuksia mahdollisesta palvelun kehittämisestä sekä minkä aiheiden kanssa he ovat mahdollisesti olleet yhteydessä kuraattoriin. Kysymyksiä muodostaessa päädyin useampaan avoimeen kysymykseen.

Aiheesta oli vähän aikaisempaa tutkimustietoa, niin mahdollisten vaihtoehtojen asettaminen tuotti hankaluutta. Ne kysymykset, joista sain muodostettua monivalintakysymyksen tai numeraalista arvoa antavan kysymyksen, koin tarpeelliseksi laittaa perään avoimen kysymyksen, jossa vastaaja pääsi perustelemaan vastaustaan.

Tutkimusluvut sain syksyllä 2020 Kotkan kaupungilta ja laitoin kyselyn varhaiskasvatuksen opettajille päiväkotien yleisen sähköpostin ja johtajien kautta. Valitettavasti vastukset jäivät vähäisiksi ja joudun jatkamaan kyselyaikaa kahdesta viikosta kolmeen viikkoon. Vastauksia tuli omasta mielestä riittävästi, vaikkakin reilusti odotuksia vähemmän. Vastausten kirjoittaminen opinnäytetyöhön sekä kyselyn ja haastattelun analysointi ei tuonut juurikaan yllätyksiä.

5.5 Vastausten analysointi ja luotettavuus

Opinnäytetyön aineisto kerättiin kyselylomakkeella ja haastattelulla, joissa korotettiin vastaajien kokemusta varhaiskasvatuksen kuraattorista. Vastausten analysoinnissa eli tutkimuksen empiirisessä osuudessa tarkasteltiin tutkimusvastauksia huolellisesti. Aineiston analysointimenetelmänä hyödynnettiin sisällönanalyysia. Sisällönanalyysimenetelmällä koitetaan saada tiivistetty kuvaus yleisessä muodossa tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Aineisto havainnollistettiin pylväs- tai piirakkagraafien avulla ja tulokset raportoitiin selkeästi. Kyselyn vastauksia havainnollistamisessa myös määrällisillä arvoilla, eli frekvenssillä tai prosenttiosuuksilla eli suhteellisella frekvenssillä tehtyjä taulukoita. Aineiston kyselytutkimuksen analysoinnissa hyödynnettiin Webropol -palvelun omaa raportointityökalua. Palvelun työkalu muodostaa automaattisesti raportit sekä tulosten visualisointi- ja tarkastelutoiminnot. Tuloksia on havainnollistettu muun muassa eri kaavioilla opinnäytetyössä. (Jyväskylän Yliopisto 2018; Karjalainen 2015, 39.)

Vastausten pohjalta saadusta tiedosta arvioitiin vastaako tulokset opinnäytetyöhön asetettuihin tarkoituksiin ja tavoitteisiin. Merkittävänä haasteena kyselytutkimuksella olisi ollut vastaamattomuus sekä avoimiin kysymyksiin annetut niukat vastaukset. Jos aineisto olisi jäänyt hyvinkin niukaksi, olisi ongelma muodostunut, eikä näin ollen aineisto kykenisi kertomaan tutkittavasta ilmiöstä

juurikaan mitään. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Vastaamattomuutta huomioin testaamalla kysymykset varhaiskasvatuksen parissa työskennellä henkilöllä. Kyselytutkimuksesta saapui 16 vastausta. Aineistoa kertyi oletettua vähemmän. Tarkoituksena oli kartoittaa varhaiskasvatuksen kuraattorin tarvetta Kotkassa sekä herättää keskustelua varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeesta, joten aineistoa ei koettu liian pieneksi.

Validiteetti sekä reliabiliteetti toimivat kyselytutkimuksessa mittareina. Reliabiliteetti tutkii tutkimuksen toistettavuutta, eli tarkkuutta. Tutkimuksen luotettavuutta horjutti tutkijan oma suodatus ja käsittely saaduista tiedosta. Tätä mini-moitiin pyrkimällä mahdollisimman puolueettomaan tiedonkäsittelyyn, puolueettomuusnäkökulmasta katsottuna. (Tuomi & Sarajärvi 2018; Luoma-Aho & Peura 2020.) Tulokset tuotiin ilmi, jotta lukijalla on mahdollisuus päästä omaan johtopäätökseen aineistosta. Validiteetti, eli pätevyys, jolloin tutkimuksessa tutkitaan sitä mitä on luvattu. Tavoitteena oli arvioida varhaiskasvatuksen kuraattorin työkentän tunnettavuutta ja tarpeellisuutta varhaiskasvatuksen kentällä sekä minkälaista hyötyä varhaiskasvatuksen kuraattorista on. Vastausten analysoinnin pohjalta voidaan todeta opinnäytetyön täyttävän tutkimuksen validiteetin ja vastaavan opinnäytetyölle asetettuihin tavoitteisiin. Opinnäytetyö on toistettavissa, joten reliabiliteetti on toteutettavissa. Luotettavuutta lisäsi kysymyksiä saatavuus (liite 2) ja aineistosta saatujen vastausten selkeät kirjat. Luotettavuutta paransi myös kysymysten hyvä suunnittelu, niiden testaus sekä niiden toteutus. (Luoto 2009.)

6 TUTKIMUSAINEISTON TULOKSET

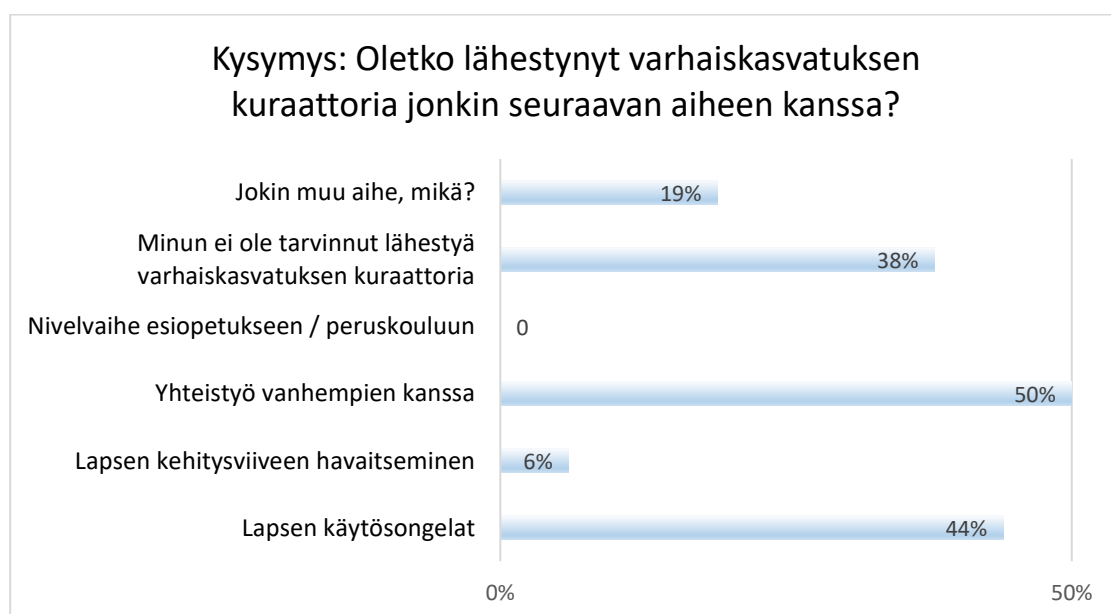
Opinnäytetyön tarkoituksena ja tavoitteena oli kartoittaa varhaiskasvatuksen kuraattorin tunnettavuutta, tarpeellisuutta sekä kyseisen sosiaalialan ammattilaisen tarjoamista palveluista koettuja hyötyjä. Varhaiskasvatuksen kuraattori on tuore palveluntarjoaja, eikä tutkimustietoa juurikaan ole. Tutkimus tuo lisätietoa uudesta sosiaalialan ammattilaisesta. Tutkimuksesta hyötyvät Kotkan kaupunki, lapset ja heidän perheensä sekä varhaiskasvatuksen parissa työskentelevät ammattilaiset.

6.1 Varhaiskasvatuksen opettajien kyselytutkimuksen tulokset

Kyselyyn vastasi 16 varhaiskasvatuksen opettajaa, joka oli odotettua pienempi vastausmäärä. Kysely keskittyi Kotkan alueeseen eikä tarkoituksena ollut yleistää, joten odotettua pienempi vastausmäärä ei muodostunut ongelmaksi.

Vastaajista 13 tiesi varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuvan. Usea vastaajista kertoi saaneensa tietoa työnkuvasta varhaiskasvatuksen kuraattorin esitteistä. Osassa päiväkodeissa kuraattori on käynyt esittäytymässä. Näin on tullut yleisellä tasolla tietoa työnkuvasta. Yksi vastaajista kertoi saaneensa tietoa työnkuvasta johtajaltaan.

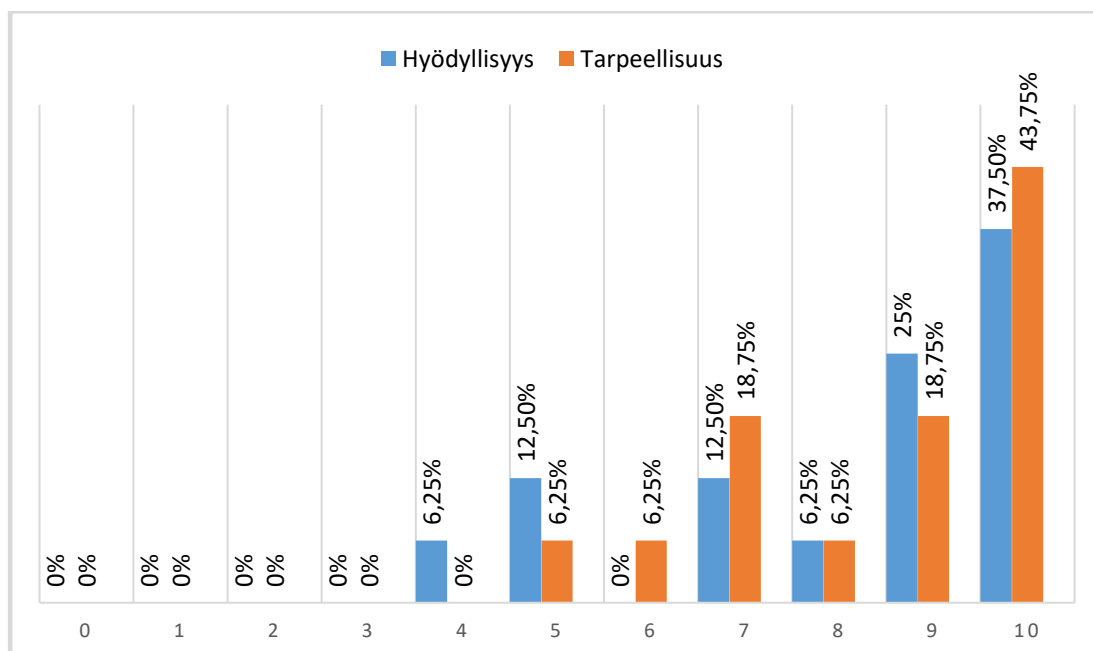
Varhaiskasvatuksen opettajat saivat monivalintakysymyksessä valita useamman vaihtoehdon aiheista, joiden kanssa he olivat lähestyneet varhaiskasvatuksen kuraattoria. 50 % (n8) vastaajista kertoi lähestyneen varhaiskasvatuksen kuraattoria vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. 43,75 % (n7) lähestyi kuraattoria lapsen käytösongelmien kanssa. Vastaajista 6,25 % (n1) lähestyi kuraattoria havaittuaan lapsella kehitysviivettä. 18,75 % (n3) vastaajista oli lähestynyt jonkin muun aiheen kanssa kuraattoria. Näitä olivat vanhemmuuden tukeminen, perheen voimavarat ja arjenhallinta, vanhemman jaksaminen sekä kasvatushaasteet kotona. 37,5 % (n6) vastaajista ei kuitenkaan ole kokenut tarvetta lähestyä varhaiskasvatuksen kuraattoria. Tuloksia havainnollistan kuvassa 2.

Kuva 2: Aiheet, joiden kanssa varhaiskasvatuksen opettajat olivat lähestyneet varhaiskasvatuksen kuraattoria.

Kuvassa 3 esittelen varhaiskasvatuksen opettajien kokemuksista varhaiskasvatuksen kuraattorin hyödyistä ja tarpeellisuudesta. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kuraattorin kanssa koettiin hyödyllisenä. Asteikolla 0–10 minimiarvoksi annettiin 4 ja maksimiarvoksi 10. Keskiarvoksi nousi 8,25. Yhteistyötä voisi varhaiskasvatuksen opettajien mielestä kehittää kuraattorin säännöllisimmillä päiväkotikäynneillä sekä arkeen ja palavereihin osallistumisella. Kuraattorille toivottiin enemmän näkyvyyttä ja työn lisätiedottamista. Kuraattorin työmäärä nähtiin myös kohtuuttomana. Yksi vastaajista on kokenut yhteistyön toimivuuden hyväksi. Varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuuden asteikon 0–10 keskiarvo oli 8,56 jonka voinee tulkita tarpeelliseksi. Minimiarvoksi annettiin 5 ja maksimiarvoksi 10. Tarpeellisuudesta annettuja vastauksissa nousi kuraattorin antama lisätuki perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä sekä konsultaatioapu varhaiskasvatuksen opettajille. Kuraattori koettiin myös lapsen kasvun ja kehityksen turvaamisen apuna. Kuraattori koettiin hyödyllisenä ja suurena apuna tapauksissa, joissa kuraattoria oli lähestytty. Ulkopuolisena asiantuntijana kuraattorilta löytyy näkökulmia ja tietotaitoa perheiden tukemisessa sekä tarvittavien palveluiden piiriin ohjaamisessa.

Kuva 3: Varhaiskasvatuksen opettajien kokemus (%) varhaiskasvatuksen kuraattorista koetuista hyödyistä ja tarpeellisuudesta asteikolla 0–10.

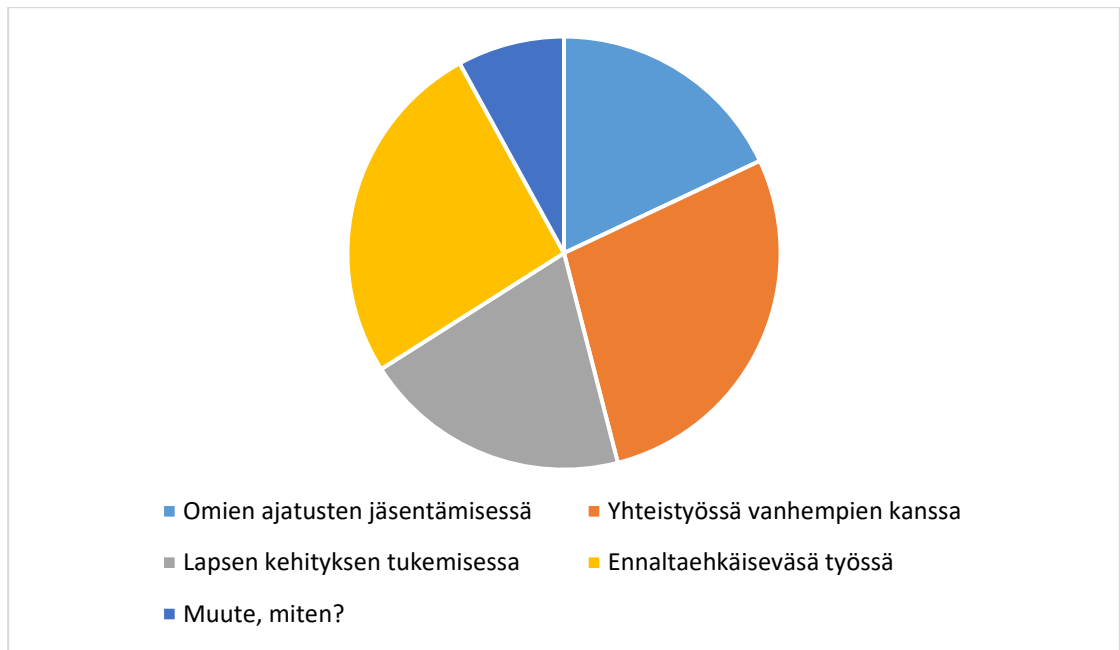
“Kuraattoreita pitäisi olla enemmän, esimerkiksi yhden johtajan alla yksi kuraattori. Ovat kovin työllistettyjä ja päiväkodeissa tuntuu että perheet kuraattori voisi tavoittaa paremmin”

” Lapsen ja perheen haasteet ovat moninaistuneet, VAKAn työntekijöiden aika ei riitä hoitamaan perheen asioita kotona ja kuraattoripalvelut ja yhteistyö perheen kanssa auttaa kohdentamaan perheisiin tarvittavaa (kuraattori ohjaa oikean avun piiriin) apua ja opetus ja kasvatus työ jää päiväkotiin päätyöksi”

Kaksi vastaajista koki varhaiskasvatuksen kuraattorin vieraaksi.

”Kun kuraattorin laaja työnkuva on selkeästi esillä ja tiedossa, on avun saaminen helpompaa ja luontevampaa kaikille. Niin vanhemmille kuin varhaiskasvattajille”

Kuvassa 4 havainnollistan minkä aiheiden kanssa varhaiskasvatuksen opettajat kokivat apua varhaiskasvatuksen kuraattorista. Kysymys oli monivalintakysymys, jossa vastaajat kykenivät valitsemaan useamman vaihtoehdon. Vastaajien kesken 87,5 % (n14) kokivat apua kuraattorista yhteistyössä vanhempien kanssa. Vastaajista 81,25 % (n13) koki kuraattorista olevan apua ennaltaehkäisevässä työssä ja 62,5 % (n10) lapsen kehityksen tukemisessa. 56,25 % (n9) vastaajista koki kuraattorin annettavaa apua omien ajatusten jäsentämisessä. 25 % (n4) vastaajista antoi muun vaihtoehdon, joilla varhaiskasvatuksen kuraattori voi sosiaalialan ammattilaista auttaa. Näitä olivat tuen tarpeen kartoittamisessa, yhteistyöverkoston asiantuntijana ja yhteyshenkilönä, vanhempien kasvatusongelmissa sekä vastausta ei osattu antaa.

Kuva 4: Vastausjakauma missä varhaiskasvatuksen kuraattorin opettajat kokivat apua varhaiskasvatuksen kuraattorilta

Kysyttäessä mitä varhaiskasvatuksen kuraattori voi asiantuntemuksellaan tuoda varhaiskasvatuksen opettajan osaamisen lisäksi, olivat vastaukset palvelujärjestelmän tuntemuksessa, sosiaalityön osaamista esimerkiksi vanhempien kanssa, keskusteluapuna ja neuvonta sekä toisen ammattilaisen näkemysten tuojana. Muutama vastaajista ei osannut antaa vastausta.

Varhaiskasvatuksen opettajien mielestä työ varhaiskasvatuksen kuraattorina on aloitettu tarpeen muodostuessa perheiden monimuotoisuuden ja erilaisten tarpeiden takia. Pohdintaan nousi moniammatillisen palvelun tarjoaminen matalalla kynnyksellä ja ennaltaehkäisevästi. Kuraattori nähtiin sosiaalityön ammattilaisena, jolta tuen saaminen perheille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle olisi helppoa. Työ on nähty avainasemassa huomaamaan koko perheen tilanne sekä linkki huomaamaan vanhempien avun tarpeen. Pari vastaajaa ei osannut antaa vastausta.

Mahdollisia tilanteita, joissa varhaiskasvatuksen opettaja lähestyisi kuraattoria olisi haasteellinen perhetilanne tai kommunikaatio-ongelma perheen kanssa. Lapsen käyttäytymisen pulmat, joita ei kyetä ratkaisemaan yksinomaan varhaiskasvatuksessa olisi toinen tilanne, jonka kanssa kuraattoria lähestyttäisiin. Pari vastaajista ei osannut kertoa mahdollisia tilanteita. He kokivat, ettei heillä ole riittävästi kokemusta aiheesta.

Vastaajista 18,75 % (n3) ei koe varhaiskasvatuksen kuraattorin palveluilla olevan vaikutusta omaan työhönsä, kun taas 43,75 % (n7) vastaajista on kokenut selkeyttä omassa työssään. Vastaajista 37,5 % (n6) koki työnsä kiireettömämmäksi ja 25 % (n4) koki työnsä hyödyllisemmäksi. Vastaajista 12,5 % (n2) ei osannut sanoa kuraattorista koettuja hyötyjä. 18,75 % (n3) vastasi kuraattorilla olevan muuta vaikutusta työhönsä. Vastaajat kommentoivat saavansa kuraattorilta henkistä tukea ja apua, jotka ovat vähentäneet psyykkistä kuormitusta.

Viimeinen kysymys oli avoin kysymys, jossa kysyttiin varhaiskasvatuksen opettajilta esimerkkejä aiheista, joiden kanssa vastaaja on lähestynyt kuraattoria. Vastausaikaan mennessä varhaiskasvatuksen kuraattoria oli lähestytty perhetilanteiden vuoksi ja vanhempien pyynnöstä. Neuvoa oli kysytty myös lastensuojeluilmoituksen tekemisessä, millaisissa tilanteissa niitä tehdään ja kuinka asian tiimoilta lähestytään vanhempia. Kuraattorilta on pyydetty myös matalan kynnyksen tukea. Neljä vastaajista ei ollut lähestynyt kuraattoria.

Vastauksista voinee päätellä varhaiskasvatuksen kuraattorin hyödyllisyyden ja tarpeellisuuden eritoten tukena vanhemmuuden ja perheen haasteissa matalalla kynnyksenä. Varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuva tarvitsee kuitenkin lisää näkyvyyttä.

6.2 Varhaiskasvatuksen kuraattorin haastattelun tulokset

Varhaiskasvatuksen kuraattorin haastattelukysymykset, joiden avulla kartoitettiin kuraattorin kokemuksia omasta työstään.

- Millainen on työnkuvasi varhaiskasvatuksen kuraattorina?
- Mitä erilaista tuot päiväkoteihin, verraten varhaiskasvatuksen työntekijöiden ammatilliseen osaamiseen?
- Edellyttääkö kuraattorina toimiminen jotakin erityistä? esimerkiksi omaa autoa, tietyn menetelmän hallintaa, koulutusta, tms.
- Miten olet hankkinut varhaiskasvatuksen kuraattorille tunnettavuutta?
- Miten voisit vielä lisätä työn tunnettavuutta?
- Minkälaisia yhteydenottoja olet saanut, mitä asiat ovat koskeneet?
- Miten varhaiskasvatuksen kuraattorin työtä voisi vielä kehittää?
- Miksi uusi työkenttä, varhaiskasvatuksen kuraattori on mielestäsi perustettu?

Varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuvaan kuuluu yhteisöllisen hyvinvoinnin ylläpitäminen sekä sen lisääminen arjessa, vanhemmuuden tukeminen ja vahvistaminen keskustellen sekä ohjaten. Varhaiskasvatuksen kuraattori antaa lisätietoa eri palveluntarjoajista tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksen kuraattori ohjaa yksilöllisesti tunnetaitojen parissa ja auttaa lapsiryhmissä sosiaalisten taitojen kanssa, kuten kaveritaidoissa.

”...tavotehan on yhteisöllisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja sen lisääminen siel arjessa... Ja sit justiin tuen ja vahvistan vanhemmuutta... antaa sit niinku viel lisätietoo jostain palveluista, jos he sitä haluaa. Jos tulee perheeseen jotain erilaisii muutostilanteita... Ja tietysti moniammatillinen yhteistyö, että sitä unohtamatta.”

Varhaiskasvatuksen kuraattori tuo varhaiskasvatuksen pariin matalan kynnyksen sosiaalityön näkökulmaa ja uusia lähestymistapoja ja näkökulmia varhaiskasvatuksen opettajien ammattitaitoa tukien. Varhaiskasvatuksen kuraattorilta on hyvä löytyä tuntemusta palvelujärjestelmistä ja eri keskustelumenetelmistä.

”...mahollisimman matalan kynnyksen palveluhan tää on ja pyrin reagoimaan nopeesti asioihin, että ettei tulis sellasta että jos joku tänään soittaa, niin mun ei tarttis sanoo sitä, no hei otan tammi tai helmikuus yhteyttä. Vaan se, että pystyis nopeel aikataulul reagoimaan ja ottaa asian hoitaakseen. Ni se on niinku itelleen sellane asia mistä halua pitää kiinni.”

Varhaiskasvatuksen kuraattorin aikaisempi työkokemus on kertynyt lastensuojelusta ja varhaiskasvatuksen opettajana toimimisesta. Nämä ovat olleet hyödyllisiä ja varhaiskasvatuksen parissa saadusta kokemuksesta on muodostunut kuva päiväkodissa olevasta osaamisesta. Kotkan alueella auton käyttö on tarpeellinen usean päiväkodin takia, joiden välittömään läheisyyteen ei julkisella liikenteellä pääse.

”.. Muunneltu dialogi ajattelutapaa niinku palaveris tavallaa se, että pystyy niinkun antaa kaikille sen puheenvuoron sen enempää niinku kommentoimatta toisii, että etenki jos on vanhempiiki tavannu ja siel on ehkä vähä eri käsityksen heijän niinkun kasvatusemteistaan niin siin kohti niiku se, että annetaan

toisillemme se puheenvuoro keskeyttämättä ja sit vast sen jälkeen rakennetaan se yhteinen tie.”

Palveluiden esittely on voinut aikaa ja ensimmäisenä varhaiskasvatuksen kuraattorina pohdintaa herätti miten tiedon palvelusta saisi mahdollisimman tehokkaasti kulkeutumaan henkilöstölle ja vanhemmille. Varhaiskasvatuksen kuraattori aloitti 2019 syksyllä ja hän teki pienimuotoisen esitteen, jonka laitto sähköisesti vanhemmille sekä kuljetti päiväkotien oviin tiedoksi. Kuraattori pääsi aloittamaan talolta talolle kiertoa, jolloin yhteydenotto olisi helpompaa. Vuosi 2020 toi haasteensa COVID -19 pandemian aiheuttamien rajoitusten takia. Työn tunnettavuuden lisäämisessä kuraattori haluaisi rajoitusten mahdollistaessa osallistua vanhempainiltoihin. Yhteydenottoja on ollut laidasta laitaan. Varhaiskasvatuksen kuraattori on vaihtoehtoisuudellinen, niin yleismalkaisesti yhteydenotoissa on noussut rajojen asettaminen, vanhemmuuden tukemisessa runsaasti käyttäytyvän lapsen kanssa, rutiineista sekä kaveritaidoista. Yhteydenottoja oli tullut vanhemmilta sekä varhaiskasvatuksen henkilöstöltä. Kuraattori on yhdessä opettajien kanssa käynyt vetämässä pienryhmätoimintaa.

”...Rajojen asettaminen. Esimerkiksi että, et jos on niinkun sellasii runsaasti käyttäytyvää lapsen niinkun, et miten, että koetaan vähän tavallaan vahvistuksii, että mitä voi tai miten pystyy sitten toimimaan.”

Varhaiskasvatuksen kuraattori tuo esiin, että aina pystyy työtä kehittämään ja tällä hetkellä se olisi palveluiden markkinointi ja ryhmiin mukaan pääseminen. Vanhempien tavoittaminen ja työn jalkautuminen päiväkoteihin, jotta varhaiskasvatuksen henkilöstö ottaisi myös yhteyttä tarpeen mukaan. Jalkautuminen on tosin haasteellista rajoitusten takia, jonka takia toiminta on hidasta.

”... Semmonen et pääsis olemaan niis ryhmässä. Et koska siel paljon sitä työtä tehään ja lapset opettelee just kaikkii. Kaikki vuorovaikutustaidot ja kaveritaidot ja sosiaaliset taidot. Nii tavallaa, että psytyy siellä niinkun siellä olemaan läsnä.”

Varhaiskasvatuksen kuraattorin pohti työkentän perustamiseksi tuen ja keskusteluavun antamisen vanhemmille sekä varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

Neuvonnan ja ohjauksen vieminen arkeen sekä tukea ryhmätoimintaan ja toisenlaisen näkökulman tuonti huoleen.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Aineisto kerättiin, jotta saatiin vastauksia syksyllä 2019 Kotkassa aloittaneen varhaiskasvatuksen kuraattorin tunnettavuudesta, tarpeellisuudesta ja koetuista hyödyistä. Aineistosta voinee todeta, ettei varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuva ole täysin vielä kaikkien tiedossa. Opinnäytetyötä tehdessä vallitsevan pandemian rajoitukset vaikuttivat varhaiskasvatuksen kuraattorin palveluiden esittelyyn varhaiskasvatuksen kuraattorin työntekijän osalta. Varhaiskasvatuksen kuraattori nostikin tavoitteisiin työn jalkautumisen ja markkinoinnin. Haasteista huolimatta, oli osa varhaiskasvatuksen opettajista löytäneet varhaiskasvatuksen kuraattorin tarjoamien palveluiden pariin. Palvelun tunnettavuuden ja markkinoinnin tärkeys huomattiin Vierimaan & Nousiaisen (2020) käytäntötutkimuksessa, johon viittasin osiossa *Kuraattori varhaiskasvatuksessa*.

Varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuus nousi esiin perheiden monialaisiin haasteisiin vastaamisella. Tarvetta on noussut vanhempien kasvatustaitojen tukemisessa, arjen taidoissa ja voimavaroissa sekä lapsien sosiaalisissa taidoissa. Perhe onkin palveluiden koko havainnoinnin kohde, jonka takia kuraattori tekee perhetyötä. Ulkopuolisena asiantuntijana kuraattorilta löytyi näkökulmia ja tietotaitoa perheiden tukemisessa sekä tarvittavien palveluiden piiriin ohjaamisessa. Tarpeellisuutta kuvasti Kotkassa, kuinka pandemian aiheuttamista rajoituksista huolimatta, on kuraattori saanut paljon yhteydenottoja.

Varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuuden asteikon 0–10 keskiarvo oli 8,56 jonka voinee tulkita hyvinkin tarpeelliseksi. Varhaiskasvatuksen kuraattorin tarjoamia palveluita hyödyntäneet olivat kokeneet palvelut hyödyllisinä ja tarpeellisenä. Asteikolla 0–10 minimiarvoksi annettiin 4 ja maksimiarvo 10. Keskiarvoksi nousi 8,25. Keskiarvo varhaiskasvatuksen kuraattorin hyödyllisyydestä oli pienempi kuin varhaiskasvatuksen kuraattorista koetusta tarpeesta (ka 8,56). Tästä voidaan tulkita, että palvelu koetaan tarpeellisenä, mutta sitä ei olla koettu niin hyödyllisenä. Varhaiskasvatuksen kuraattorin hyö-

dyistä esiin nousi eritoten varhaiskasvatuksen kuraattorin tekemä työ perheiden ja vanhemmuuden kanssa, lasten kaveritaidoissa sekä lapsen käyttäytymisongelmien kanssa. Varhaiskasvatuksen kuraattorin työ nähtiin matalan kynnyksen palvelun tarjoajana, joka antaa ulkopuolisen sosiaalityön ammattilaisen näkemyksiä ja tukea kiireisille varhaiskasvatuksen opettajille.

Vierimaa & Nousiainen nostivat esiin, että varhaiskasvatuksen kuraattori tuottaa ennaltaehkäisevää, matalan kynnyksen palvelua. Keskeisessä osassa nähtiin perhe ja perheen kokonaisvaltainen havainnointi. Kuraattorit tekevät havainnointityötä myös lapsiryhmissä ja tarvittaessa osallistuvat lasten varhaiskasvatussuunnitelman (vasu) keskusteluihin. Työnkuvaan luetaan tiimipalaverit, työnohjukset ja kokoukset eri yhteistyötahojen kanssa. Nämä olivat havaittavissa opinnäytetyön vastauksia analysoidessa. Varhaiskasvatuksen kuraattorista koettiin moniammatillisena, asiantuntijana, ennaltaehkäisevän työotteen omaavana, palvelujärjestelmän tuntijana sekä tuen tarjoajana perheille ja vanhemmuudelle.

Vastauksista tehtävästä johtopäätöksistä ja verraten tuloksia Vierimaan & Nousiaisen (2020) käytäntötutkimusta ja Hovi ym. (2017) opinnäytetyötä, voidaan todeta kuraattorin olevan varhaiskasvatuksen parissa tarpeellinen. Hyötyjä kuraattorista on koettu sen matalankynnyksen palvelusta. Tässä opinnäytetyössä varhaiskasvatuksen opettajille teetetystä kyselystä nousi kuraattorin hyödyiksi myös yhteistyö vanhempien kanssa, ennaltaehkäisevä työote ja lapsen kehityksen tukeminen. Osa vastaajista koki kuraattorin avun auttavan omien ajatuksien jäsentämisessä. Kyselytutkimuksessa varhaiskasvatuksen opettajilta nousi palveluiden tuntemus kuraattorin ammatillisena osaamisena, mitä heiltä ei välttämättä itseltään löytynyt.

8 POHDINTA

Työ varhaiskasvatuksen parissa, kasvatustyö sekä kiinnostus ihmisten käyttäytymisestä, niiden taustatekijöistä ja niihin reagoimisesta ovat kiinnostaneet pitkään. Näiden pohjalta sekä varhaiskasvatuksen opettajan pätevyyden kannalta rajautui opinnäytetyön aihe. Eräällä luennolla Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa kerrottiin, että sosionomilla on alkanut tuore työkenttä var-

haiskasvatuksen parissa. Kyseinen työnimike on *Varhaiskasvatuksen kuraattori* ja tämän avulla opinnäytetyön aihe rajautui entisestään. Olin yhteydessä Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen kehittäjään Pia Eskolaan syksyllä 2019 ja keskustelimme opinnäytetyön aiheen rajaamisesta.

Aihe rajautui varhaiskasvatuksen kuraattorista kerättävään kokemukseen ja kartoitukseen. Varhaiskasvatuksen kuraattori oli aloittanut syksyllä 2019, joten tämä tuotti alkuun haastetta ja pohdintaa, miten ilmiöstä on mahdollista tutkia sen ollessa alkutekijöissä. Haastetta lisäsi materiaalin niukkuus aiheesta varhaiskasvatuksen kuraattori. Pilkoin aiheen pieniksi paloiksi teoreettista viitekehystä ajatellen. Näin muodostui aiheet teoreettista viitekehystä varten varhaiskasvatus ja kuraattori. Varhaiskasvatuksen näkökulmasta selailin uutisia ja kävin keskusteluja muun muassa työharjoittelun ohella varhaiskasvatuksessa nousseista haasteista. Teoreettisen viitekehysten muodostuessa ja opinnäytetyön tarkoituksen sekä tavoitteen muodostuttua, kävin Pia Eskolan kanssa yhdessä läpi kyselyn kysymykset. Nopeasti tuli myös ajatus varhaiskasvatuksen kuraattorin haastattelusta, joka toisi työhön moniulotteista näkökulmaa. Pohdintaa herätti myös muiden Suomessa työskentelevien varhaiskasvatuksen kuraattorien haastattelu. Olinkin yhteydessä Kouvolaan ja Vantaalle, mutta valitettavasti he eivät kyenneet osallistumaan tähän opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyön tavoitteena ja tarkoituksena oli kartoittaa varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuutta, tunnettavuutta, kannattavuutta ja hyödyllisyyttä. Tarkoitukseni oli kartoittaa Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen opettajien kokemuksia varhaiskasvatuksen kuraattorin tarjoamista palveluista. Vastasin opinnäytetyön tavoitteisiin kerättyjen kyselytutkimuksen ja haastattelun avulla. Opinnäytetyön avulla sain kerättyä tietoa uuden sosiaalialan ammattilaisen työkentän tarpeellisuudesta ja haasteista Kotkan kaupungissa. Pohdin tulosten merkitystä ennaltaehkäisevään sosiaalityöhön sekä esitän tulosten pohjalta esille nousseita jatkotutkimusaiheita ja kehitysideoita.

Vallitseva COVID-19 pandemian tuomat rajoitteet vaikuttivat varhaiskasvatuksen kuraattorin vierailumahdollisuuksiin päiväkoteihin ja näin ollen työnkuva oli jäänyt osalle epäselväksi. Haastattelussa kuitenkin yllätti, kuinka hyvin varhaiskasvatuksen opettajat ja perheet olivat löytäneet ja hyödyntäneet palvelua. Pohdintaa herättää minkälainen työmäärä mahdollisesti kuraattorilla tulee

olemaan pandemian rajoitusten loppuessa? Vastauksia analysoidessa pyrimme tuomaan henkilökohtaisia ajatuksia johtopäätöksiin. Oma työhistoria haastavasta lastensuojeluyksiköstä saattoi vaikuttaa ajatuksiin ja pohdintaan ennaltaehkäisevän työn tärkeydestä.

Kehittämiskohteena nousi varhaiskasvatuksen kuraattorin työkentän tunnettuuden lisääminen. Olisikin hedelmällistä jatkaa varhaiskasvatuksen kuraattorin työtä määräaikaista toistaiseksi voimassa olevaksi, jotta työn hyödyt pääsisivät paremmin esiin. Kuraattorin työ koettiin kyselytutkimuksissa hyvin työllistetyksi ja pohdintaa herätti, jos jokaisen päiväkodin johtajan alle saisi oman kuraattorin. Vaihtoehtoisesti esimerkiksi Vantaalla työskentelevät varhaiskasvatuksen kuraattorit kokivat voimavaraksi työparimallin, jossa he työskentelevät psykologin työparina. Tämä nähtiin vanhempien ja lasten etuna sekä työalueet on mahdollista jakaa perheen tarpeen mukaan. (Vierimaa & Nousiainen 2020, 15.)

Jatkotutkimuskohteena nousi opinnäytetyön uudelleen teettäminen ajankohdaksi, jolloin pandemian tuomia rajoituksia ei olisi käytössä ja estämässä varhaiskasvatuksen kuraattorin tarjoamien palveluiden esittelyä. Opinnäytetyön aiheita ja otsikkoja pohdittaessa nousi esiin aiheita, jotka voisivat toimia jatkotutkimuksissa

- Mitkä tekijät ovat auttaneet varhaiskasvatuksen kuraattorin työn mahdollistumista ja mitkä ovat estäviä tekijöitä?
- Millaisia prosesseja ja tehtäviä kuraattori on saanut vastuulleen?
- Minkälaisia vaikutuksia varhaiskasvatuksen kuraattori on työllään saanut?

LÄHTEET

- Ahonen & Arola. 2019. Kuraattoripalvelut osaksi varhaiskasvatusta. Ammatti-
laisten näkemyksiä tarpeesta. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja ter-
veysala. Opinnäytetyö. WWW-sivut. Saatavilla:
[https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/163390/Aho-
nen_Suvi%20Arola_Taru.pdf?sequence=2&isAllowed=y](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/163390/Ahonen_Suvi%20Arola_Taru.pdf?sequence=2&isAllowed=y) [viitattu 29.12.2019].
- Alila, ym. 2014:12. Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suun-
talinjat. Tausta-aineisto varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä valmistelevan
työryhmän tueksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja sel-
vityksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Koulutuspolitiikan osasto. PDF-tiedosto.
Saatavilla: [http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/han-
dle/10024/75258/tr12.pdf](http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75258/tr12.pdf) [viitattu 2.3.2020].
- Hannula, Liisa. 2017. Kuraattori oppilas- ja opiskeluhuollossa. Tulkitseva käsi-
tetutkimus koulusosiaalityöstä oppilas- ja opiskeluhuoltolain valmisteluasiakir-
joissa. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Sosiaalityö. Pro
gradu -tutkielma. WWW-sivut. Saatavilla: [https://trepo.tuni.fi/bitstream/han-
dle/10024/101578/GRADU-1497856576.pdf?sequence=1](https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/101578/GRADU-1497856576.pdf?sequence=1) [viitattu 5.4.2020].
- Hietanen-Peltola ym. 2018 Yhteisestä työstä hyvinvointia – opiskeluhuolto-
ryhmä perusopetuksessa. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Juvenes Print –
Suomen Yliopistopaino Oy. Tampere. PDF-tiedosto. Saatavilla: [http://www.jul-
kari.fi/bitstream/handle/10024/136782/Oh-
jaus%202018_009_verkko_20180117.pdf?sequence=4&isAllowed=y](http://www.jul-kari.fi/bitstream/handle/10024/136782/Oh-
jaus%202018_009_verkko_20180117.pdf?sequence=4&isAllowed=y) [viitattu
12.5.2020].
- Hoppiari, Riika Mari. 2014. Moniammatillinen yhteistyö varhaiskasvatuksen ko-
kemana. Helsingin yliopisto. Valiotieteellinen tiedekunta. Yhteiskuntapolitiikka.
Pro gradu -tutkielma. PDF-tiedosto. Saatavilla: [http://www.aikuissosiaalityo.fi/fi-
les/3810/Moniammatillinen_yhteistyo_varhaiskasvatuksen_kokemana.pdf](http://www.aikuissosiaalityo.fi/files/3810/Moniammatillinen_yhteistyo_varhaiskasvatuksen_kokemana.pdf) [vii-
tattu 25.1.2021].
- Hovi, S., Lindén, R. & Ukkonen, S. 2017. Varhaiskasvatuksen kuraattorin työ
tutuksi varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Saimaan ammattikorkeakoulu. Sosa-
aalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. WWW-sivut. Saatavilla:
[https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/137786/ukko-
nen_sanna.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/137786/ukko-
nen_sanna.pdf?sequence=1&isAllowed=y) [viitattu 29.12.2019].
- Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvaori, J. 2017. Teemahaastattelun käsi-
kirja. Tampere. Kustannusosakeyhtiö Vastapaino. E-kirjasto. [viitattu
29.2.2020].
- Juopperi, H. 2020. Psykologin ja kuraattorin palveluita jo 0–5-vuotiaille – päivä-
kodeissa kokeillaan, voisiko siitä olla apua. Artikkelit. WWW-sivut. Saatavilla:
<https://yle.fi/uutiset/3-11202342> [viitattu 26.9.2020].
- Jyväskylän Yliopisto. 2018. Kyselyaineiden analysointi. WWW-sivut. Saatavilla:
https://www.jyu.fi/digipalvelut/fi/ohjeet/korppi-ohjeet/kyselyt/kysely_analysointi
[viitattu 25.1.2021].
- Karjalainen, L. 2015. Tilastotieteen perusteet. Toinen painos. Keuruu. Otavan
Kirjapaino Oy. [viitattu 29.2.2020].

Koppi & Viianmaa. 2017. Sosionomi (AMK) kuraattorina. Selvitys Sosionomin (AMK) työtehtävistä ja osaamisesta osana opiskeluhuoltoa Etelä-Karjalan alueella. Saimaan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. WWW-sivu. Saatavilla: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134108/Koppi_Jenni_Viianmaa_Ella.pdf?sequence=1 [viitattu 30.12.2019].

Kotkan varhaiskasvatus kehittämishankkeet. WWW-sivut. Saatavilla: <https://peda.net/kotka/varhaiskasvatus/k> [viitattu 22.2.2020.]

Kunnalliset päiväkodit. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.kotka.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/paivakodit-ja-perhepaivahoito/kunnalliset-paivakodit/> [viitattu 22.2.2020].

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812. Finlex. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812> [viitattu 22.2.2020].

Lastensuojelulaki 2007/417. Finlex. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lastensuojelulaki> [viitattu 22.2.2020].

Latva-Mäenpää, Sini. 2017. Sosionomit koulukuraattoreina. Sosionomien näkemyksiä koulukuraattorityöstä. Seinäjoen Ammattikorkeakoulu. Sosionomin tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö. WWW-sivut. Saatavilla: <https://core.ac.uk/download/pdf/84799682.pdf> [viitattu 5.4.2020].

Luoma-Aho & Peura. 2020. Mieli Asumisessa. Kyselytutkimus mielenterveyden tukemisesta Oulunseudun Nuorisoyhdistyksen tuetun asumisen palveluissa. Oulun ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/270807/Opinnaytetyo.pdf?sequence=2> [viitattu 2.3.2020].

Luoto, R. 2009. Duodecim volume 125. Kyselytutkimuksen suunnittelu. Tampub – The Institutional Repository of University of Tampere. Artikkel. Saatavilla: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/66050/kyselytutkimuksen-suunnittelu-2009.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 2.3.2020].

Määttä, ym. 2017:17 Lasten sosioemotionaalisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa. Opetushallitus. Jyväskylä. Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta. Tilannekartoitus. Grano Oy. PDF-tiedosto. Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lasten_sosioemotionaalisten_taitojen_tukeminen_varhaiskasvatuksessa.pdf [viitattu 29.12.2019].

Opetushallitus 2020. WWW-sivu. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatus> [viitattu 4.11.2020].

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013. Finlex. WWW-sivu. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287> [viitattu 29.12.2019].

Partanen, Heidi. 2018. ”Uuden edessä hän sitä ollaan” Kasvattajien kokemuksia Papilio-ohjelmasta suomalaisessa varhaiskasvatuksessa. Jyväskylän yliopisto.

Peda.net, Kotka. 2020. Pedagogisen toiminnan viitekehys. WWW-sivut. Saatavilla: <https://peda.net/kotka/varhaiskasvatus/vp3/4vptsjt/4ptv> [viitattu 4.11.2020].

Perusopetuslaki 1998/628. Finlex. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628> [viitattu 22.2.2020].

Puustinen, Marja. 2019. Psykologit kuuluvat myös varhaiskasvatukseen. Psykologilehti. Artikkel. Saatavilla: <https://psykologilehti.fi/psykologit-kuuluvat-myos-varhaiskasvatukseen/> [viitattu 29.12.2019].

Päiväkodit ja perhepäivähoito. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.kotka.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/paivakodit-ja-perhepaivahoito/> [viitattu 22.2.2020].

Sihvonen, E. 2016. Huoli kadonneesta vanhemmuudesta 2000-luvun suomalaisessa yhteiskunnassa: lasten kasvatusta ja vastuullinen vanhemmuus. Kasvatus & Aika 10 (5). Artikkel. Saatavilla: <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68587/29890> [viitattu 12.5.2020].

Sosiaalihuoltolaki 2014/1301. Finlex. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=sosiaalihuoltolaki> [viitattu 22.2.2020].

THL. 2020. Perhetyö. WWW-sivut. Saatavilla <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut/perhetyo> [viitattu 2.1.2021].

Tuomi & Sarajärvi. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Uudistettu laitos. Tammi. Helsinki. E-kirjasto. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/book/9789520400118> [viitattu 29.2.2020].

Varhaiskasvatus. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.kotka.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/paivakodit-ja-perhepaivahoito/kunnalliset-paivakodit/> [viitattu 22.2.2020].

Varhaiskasvatuslaki 2018/540. Finlex. WWW-sivut. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540> [viitattu 22.2.2020].

Vierimaa & Nousiainen. 2020. Varhaiskasvatuksen kuraattorien kokemuksia työstään. Käytäntötutkimus. Sosiaalitieteiden laitos. Helsingin yliopisto. Saatavilla: http://www.socca.fi/files/8683/Tutkimusraportti_julkaistava_Saara_NousiainenMarja-Leena_Vierimaa.pdf [viitattu 26.12.2020].

Wallin, Aila. 2011. Sosiaalityö koulussa. Avaimia hyvinvointiin. Helsinki: Tietosanoma. [viitattu 12.5.2020].

KOTKAN KAUPUNKI
Kaupunginjohtajan alaiset toiminnot
Varhaiskasvatuksen vastuualue
Varhaiskasvatusjohtaja

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS §

Sivu

15.10.2020

1

Dnro D/2648/13.00.00/2020

Tutkimuslupahakemus, Sonck Maire

Valmistelija: Varhaiskasvatusjohtaja Raili Liukkonen

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) sosionomiopiskelija Maire Sonck hakee Kotkan varhaiskasvatuksesta tutkimuslupaa opinnäytetyöhönsä liittyvää tutkimusta varten.

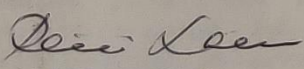
Tutkimuksen nimi on ” Mitä varhaiskasvatuksen kuraattori voi tarjota Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen henkilöstölle? - kartoitus varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuudesta”

Tutkimus on laadullinen kysely- ja haastattelututkimus ja se toteutetaan loka-marraskuussa 2020.

Tutkimuksessa haastatellaan varhaiskasvatuksen kuraattoria ja kyselylomake lähetetään kunnallisten päiväkotien varhaiskasvatuksen opettajille.

Tutkimuslupa käsiteltiin Kotkan varhaiskasvatuksen johtoryhmässä 13.10.2020 §7.

Päätös: Tutkimuslupa hyväksytään

Varhaiskasvatusjohtaja Liukkonen Raili

Ote: Maire Sonck

Kysely varhaiskasvatuksen kuraattorin tarpeellisuudesta

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

1. Tiedätkö varhaiskasvatuksen kuraattorin työnkuvan? *

- Kyllä
 En

2. Jos vastasit kyllä, niin miten tämä tuli tietoon?

3. Oletko lähestynyt varhaiskasvatuksen kuraattoria jonkin seuraavan aiheen kanssa? *

- Lapsen käytösongelmat
 Lapsen kehitysviiveen havaitseminen
 Yhteistyö vanhempien kanssa
 Nivelvaihe esiopetukseen / peruskouluun
 Minun ei ole tarvinnut lähestyä varhaiskasvatuksen kuraattoria
 Jokin muu aihe, mikä?

4. Miten hyödyllisenä koet yhteistyön kuraattorin kanssa? *

5. Miten yhteistyötä varhaiskasvatuksen kuraattorin kanssa voisi kehittää? *

6. Kuinka tarpeellisenä näet varhaiskasvatuksen kuraattorin ammatin? *

7. Perustelisitko vastauksesi edelliseen kysymykseen? *

8. Sosiaalityön ammattilaisena, millä tavoin tai missä asioissa koet kuraattorista olevan apua? *

- Omien ajatusten jäsentämisessä
- Yhteistyössä vanhempien kanssa
- Lapsen kehityksen tukemisessa
- Ennaltaehkäisevässä työssä
- Muuten, miten?

9. Millaista osaamista kuraattori voi asiantuntemuksellaan tuoda varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuksen opettajan osaamisen lisäksi? *

10. Miksi uusi työkenttä, varhaiskasvatuksen kuraattori, on mielestäsi perustettu? *

11. Jos et ole työskennellyt varhaiskasvatuksen kuraattorin kanssa, mikä olisi mahdollinen tilanne jossa lähestyisit kuraattoria? *

12. Sinulla on nykyisin mahdollisuus hyödyntää kuraattorin asiantuntijuutta. Pohdi onko kuraattorin asiantuntijuus vaikuttanut kokemukseesi omasta työstäsi opettajana. *

- En ole huomannut vaikutusta
- Kuraattori on tuonut selkeyttä työhöni
- Olen kokenut työni hyödyllisemmäksi
- Työni on tuntunut kiireettömämmältä
- En osaa sanoa
- Muuten, miten?
-

13. Kertoisitko lyhyesti esimerkin, minkä aiheen kanssa olet lähestynyt varhaiskasvatuksen kuraattoria? *
